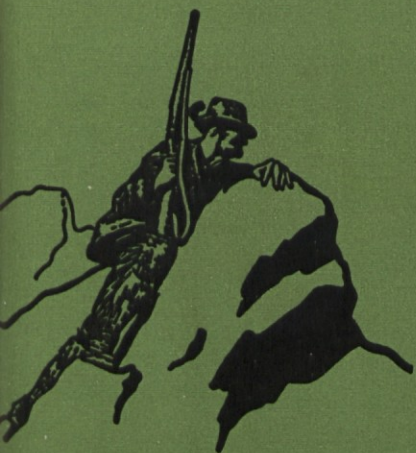

Lovec

glasilo Lovske zveze Slovenije

November 8
1972

Poštšina plačana v gotovini.

MALI OGLASI

Kupim zastarele puške risanice raznih sistemov in kalibrov (npr. $8,15 \times 46$ R, $11,15 \times 58$ R, $9,3 \times 72$ R, 8×50 R itd.). Pošljite opis in ceno. Janez Hartman, T. Čečeve 7, 63000 Celje.

Prodajam zelo dobro ohranjeno lovsko karabinko »Mavser« kal. 7,9 z montirano nerjavečo cevjo. Cena 1200 din. Franc Zrnc, Kozina št. 1/b, 66240 Kozina.

Prodajam bokarico boroveljske izdelave, kal. 16/17 – 7×65 R, s strelnim daljnogledom Falke $4 \times 36/81$. Avgust Zorč, Trenta 52, 65232 Soča.

Prodajam kmečko stanovanjsko hišo, primerno za vikend, nad Idrijsko Belo. Informacije: LD Krekovše, M. Ferjančič, Vojskarska 16, 62280 Idrija.

Prodajam ostrodlak. nem. ptičarja, starega tri in pol leta, z odlično oceno in rodovnikom. Informacije na telefon 312-269 Ljubljana.

Prodajam 3 leta staro lovsko terierko, s prav dobro telesno oceno ter z uspešno preizkušnjo naravnih zasnov – **ali zamenjam** za brak-jazbečarja. Potočnik, Kolodvorska 3, 61290 Grosuplje, tel. (061) – 771-169.

Prodajam mladiče, nem. kdl. ptičarje, poležene 27. sept. 1972. Starši s prav dobro oceno. Štefan Žilavec, Topolovci 21, 69261 Cankova.

Prodajam dva lovška terierja, stara po tri mesece, odličnih staršev. Franc Kurent, Jelovškova 5g, tel. 25-046, 61000 Ljubljana.

Prodajam lovsko puško šibrenico, belgijsko FN, sistem BROWNING SUPERPOSE, kal. 12/70, cevi 700 mm. Puška je nova, nerabljena. Jože Kuntarič, Malgačeva 18, 63000 Celje, telefon (063) – 21-690.

Prodajam nem. kdl. ptičarja, starega 16 mesecev, sobno dresiranega. Leopold Steiner, Opekarska 31, 61000 Ljubljana.

Prodajam, samo dobremu kinologu, vsestransko šolanega, 4 leta starega nem. kdl. ptičarja, s prav dobro telesno oceno, odličnih staršev. Pes je na tekmah dosegel trikrat I. in enkrat II. a oceno. Janez Pernat, Partizanska 39/II, 61000 Ljubljana.

Prodajam koker španjela s prav dobro oceno. Franci Hudomal, Ravne 181, 63325 Šoštanj.

»Novoteks«

**Novo mesto
prodajalna Bršlin**

Lovce obveščamo,

da imamo na zalogi blago za obleke, art. Jan des. 3163 DIOLLEN volna, primerne za ves letni čas. Imamo pa tudi blago izrecno samo za zimske obleke, art. Uroš des. 71 100 % volna 700 g.

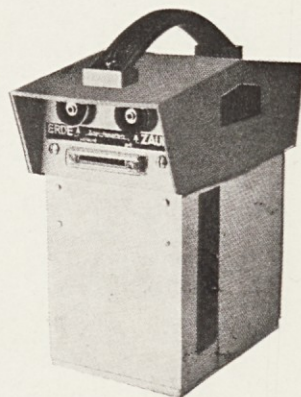
OBČNI ZBOR Društva ljubiteljev ptičarjev, 25. 11. 1972, ob 9. uri dop., v kmečki sobi restavracije Slavija, Ljubljana, Gosposvetska 10.
K obilni udeležbi vabi
upravni odbor DLP

agrotehnika

EXPORT-IMPORT, LJUBLJANA, TITOVA 38

Lovci, lovske družine!

Nič ni prezgodaj, če že sedaj skupaj s kmetovalci mislite na zavarovanje poljskih kultur pred divjadjo v prihodnjem letu! Za to so edino uspešni električni »pastirji« znamke »KUBE«. Zavarujejo kulture do 10 ha površine, trajanje baterije 4000 ur.

SE PRIPOROČAMO ZA OBISK V NAŠIH PRODAJALNAH V CELJU, MARIBORU, MURSKI SOBOTI IN LJUBLJANI

»V lisici ne smemo videti samo zveri in roparice, temveč živo bitje, del narave... Vse premalo se zavedamo, da z lisico, uplenjeno jeseni ali pozimi, uničimo na lovsko pravičen način njene bodoče mladiče, ko jih še nikjer ni... Ni pa lepšega lova na lisico kot v mirnih zimskih nočeh ob mesečini...« (Iz članka M. Lamprehta v tej številki »Različna pojmovanja«)

Lovec

glasilo Lovske zveze Slovenije

LV. letnik

št. 8

november-listopad 1972

Vsebina

Feri Poredoš

Veličastno praznovanje zlatega jubileja prekmurskega lovstva	226
Različna pojmovanja	232

Minko Lampreht

Stane Jamnik –

– inž. Anton Simonič

Jože Praprotnik

Blaž Krže, inž. gozd.

Konrad Sajdl

Tone Svetina

Po lovskem svetu:

Lovski oprtnik:

O volku in drugi mesojedi divjadi	234
Zajec	236
Obora – ekocid v malem	238
Kdaj spet cianovodik?	240
Lovčeva hči – VIII.	241
Na losa – Ivan Plut	245
Pred sedemdesetimi leti – J. Kozjek	247
Pretepaška medvedka odstreljena – J. Primc	248

Fotoamater

Mladi pišejo

Lovska organizacija:

Kako gospodarimo v LD Jezersko – T. Gustinčič	250
»Zakon z dné 17. aprila 1884, s katerim se uvajajo lovske karte za vojvodino Kranjsko«	251

Jubilanti

V spomin

Lovska kinologija:

Odlikovanja	254
Z jamarjem v dveh dneh tri divje mačke – T. Bizjak	254
Vzorna brakada LD Sovodenj – F. Strel	255

Šaljive

256

Lovski tabor v Murski Soboti, osrednja proslava 50-letnice organiziranega slovenskega lovstva v Prekmurju

Veličastno praznovanje zlatega jubileja prekmurskega lovstva

Feri Poredoš

Upravni odbor Lovske zveze Prekmurje je 12. maja 1970 sprejel sklep o praznovanju zlatega jubileja prekmurskega lovstva v letu 1972. Najprej so lovske družine začele zbirati stare članske izkaznice, splošno organizacijsko dokumentacijo, posnetke itd. Pričele so razvijati lovske prapore, člani pa nabavljati lovske kroje; 20 LD jih je do proslave zlatega jubileja razvilo kar 14, kroj pa si je nabavilo vsaj 90 odstotkov članstva. Odtis štampiljke Prekmurskega lovskega društva izpred petdesetih let je članstvo sprejelo za simbol petdesetletnice. Po odtisu sta bila izdelana tudi dva jubilejna znaka, manjši v nakladi pet tisoč izvodov, večji pa v tisoč izvodih. Septembra pa so se zvrstile prireditve v počastitev zlatega jubileja.

Slavnostna seja LZ Prekmurje

Za uvod je bila v soboto, 2. septembra, ob 16. uri, v hotelu Zvezda slavnostna seja. Sejo je začel predsednik LZ Prekmurje Janez Drvarič. Posebej je pozdravil ing. Marka Bulca, člana predsedstva SFRJ,

Rada Pehačka, predsednika LZS, Lojzeta Briškijs, podpredsednika LZS, Iveta Krevsa, tajnika LZS, Mira Zupančiča, sekretarja medobčinske konference ZKS Pomurja, predstavnike lovskih zvez Maribor, Koper, Ljutomer, Gornja Radgona in Ptuj, predstavnike družbenopolitičnih organizacij občine Lendava in Murska Sobota, poslance občine Lendava in Murska Sobota, predstavnike sodstva in notranje uprave, prve člane vodstva lovske organizacije po osvoboditvi. V slavnostnem govoru je tovariš Drvarič orisal delovanje organizacije v preteklih petdesetih letih. Od 7. 3. 1922, ko je bilo ustanovljeno prvo slovensko lovsko društvo v Prekmurju, pa do danes je lovstvo preživelo številne organizacijske spremembe. Pravi razmah pa je doživelo po osvoboditvi v lovskih družinah. Pomurski lovci so leta 1959 v Murski Soboti zgradili lep lovski dom. Domove so zgradile tudi lovske družine Petišovci, Dolina, Brezovci, Cankova in Rogašovci. Svoje mesto v organizaciji sta dobila tudi kinologija in strelstvo. Danes se prekmurski lovci ponašajo z nekaj izvrstnimi

psi ptičarji, ki so na raznih razstavah doma in v tujini prejeli najvišje ocene. Na novem strelišču prekmurski lovci dosegajo vidne uspehe. Prav letos, v jubilejnem letu, se ponašajo z naslovom republiškega prvaka ter s petim mestom v Jugoslaviji. Lovska zveza je bila leta 1960 odlikovana z redom za lovske zasluge I. stopnje, prejela pa je tudi najvišje kinološko odlikovanje.

Razstava

Po slavnostni seji so vsi prisotni odšli pred razstavnim paviljonom arhitekta Novaka, kjer je predsednik Lovske zveze Slovenije Rado Pehaček odprl lovsko razstavo. V pritličju je bil poseben oddelek z raznimi lovskimi dokumenti od leta 1901 do 1954. Prikazano je bilo uničevanje in varstvo narave, nato razvoj športnega strelstva in kinologije ter vsa divjad malega lova. V prvem nadstropju je bila prikazana tudi divjad velikega lova. Svojevstveno so učinkovali predvajani glasovi raznih ptic in drugih divjih živali. Da so bili obiskovalci

zadovoljni z razstavo, pričajo številni vpisi v knjigo vtisov.

Lovski koncert in ognjemet

Zvečer istega dne je bil pred hotelom Zvezda promenadni koncert godbe na pihala pod taktirko znanega dirigenta in lovca Jožeta Gerleca, ter na Trgu zmage pod vodstvom Dušana Devetaka, člana LD Dolina, veličasten ognjemet. V hotelu Zvezda pa je bilo na skupni večerji ob zdravicah predsednika LZ Prekmurje J. Drvariča, predsednika LZS R. Pehačka in ob pozdravnem nagovoru M. Bulca pravo lovsko vzdušje. Gostje so bili še posebno prijetno presenečeni, ko so jim dekleta v prekmurskih narodnih nošah podelila pravcate prekmurske »vrtanke«.

Lovski tabor

Nedelja, 3. septembra, se je kopala v prelestnem zgodnjejesenskem soncu, dan prvega prekmurskega in sploh slovenskega lovskega tabora. V Grajski ulici pred lovskim domom se zbirajo lovci iz vseh krajev Prekmurja. Vsi v enotnih lovskih oblekah, na prsih odlikovanja, za klobuki zelene vejice, v srcih veselje, prijateljski stiski rok. Po mikrofону se slišijo navodila za formiranje sprevoda. Točno ob desetih krene 500 lovcev in kinologov v strumnih četverstopih po Grajski, Titovi in Štefana Kovača ulici na travnik pred gimnazijo. Na čelu sprevoda je podpredsednik LZ Prekmurje in tajnik LD Petišovci Milan Frančeškin. Sledijo lovci z lovskimi prapori in s slovenskimi ter jugoslovanskimi zastavami. 14 lovskih praporov je v sprevodu. Tudi kinologi s svojimi štirinožnimi prijatelji so v sprevodu. Na tribuni pričakuje prihod prekmurskih lovcev predsednik vseh slovenskih lovcev Rado Pehaček. Poleg njega so še

Častno predsedstvo na slavnostni seji

Ive Krevs, tajnik LZS, Peter Pavlič, predsednik LZ Koper, Franc Cvenkel, urednik Lovca, Tone Kropušek, predsednik nadzor. odbora LZS, Geza Bačič, predsednik obč. konference SZDL Murska Sobota, Karel Sukič, sekretar obč. konference ZKS Murska Sobota, Janez Drvarič, predsednik LZ Prekmurje, Bela Sever, tajnik Pomurske turistične zveze in Feri Poredoš, član izvršnega odbora LZ Prekmurje – kot napovedovalec.

Lovski rogovi so naznanili začetek. Po uvodnih besedah tovariša Dr-

variča je nastopil sindikalni pevski zbor »Štefan Kovač« z lovsko »V gozdu lovčev rog doni...« ter še z nekaterimi. Sledil je slavnostni govor predsednika Lovske zveze Slovenije. Toplo je pozdravil udeležence tabora v imenu Lovske zveze Slovenije, pokrovitelja vseh jubilejnih prireditev LZ Prekmurje. Poudaril je, da današnji Prekmurec s pridnostjo svojih rok spreminja Prekmurje v deželo napredka. V naporih za boljšo bodočnost Prekmurje ni več osamljeno. Zadnja katastrofalna poplava je po-

Inž. Marko Bulc, član predsedstva SFRJ, in Rado Pehaček, predsednik LZS, na razstavi

Trije zaslužni lovci Karel Jug, Jože Zrim in Štefan Gregur z redom I. stopnje, s katerim je pred leti LZS odlikovala tedaj pomursko lov. zvezo

kazala, da se je v pomoč odzvala vsa Slovenija. Poplava je zelo prizadela tudi divjad, vendar prekmurskim lovcom ni vzela poguma, temveč jih je strnila v kolektiv, ki se je takoj vneto lotil dela, da se posledice poplave čimprej odpravijo. Prekmurski lovci pa naj vedo, da jim je sleherni slovenski lovec, vsa slovenska lovska organizacija pripravljena solidarno pomagati! Prekmurski lovski tabor ni samo

mejniki ob 50-letni poti organiziranega slovenskega lovstva v tem lepem delu Slovenije, ampak tudi odraz izredne aktivnosti prekmurskih lovcev, njihovega razumevanja za današnji čas, njihovega vključevanja v društveno-politično aktivnost, predvsem pa njihov vzpon v najnaprednejše lovstvo naše dežele. Ob koncu svojega slavnostnega govora je predsednik Pehaček čestital prekmurskim lov-

Sprevod prekmurskih lovcev je navdušil vsakogar

cem in jim zaželel obilo nadaljnjih uspehov.

Ponovno je nastopil pevski zbor pod vodstvom dirigenta Aleksandra Vlaša in zapel nekaj prekmurskih narodnih. Folklorna skupina iz Beltincev pa je pod vodstvom Borisa Žalika zaplesala več prekmurskih plesov.

Sledili so pozdravni govori predstavnikov lovske in drugih organizacij, prebrana so bila pozdravna pisma in brzojavke. V imenu družbeno-političnih organizacij občine Murska Sobota je lovski tabor pozdravil Geza Bačič.

V nadaljevanju programa je predsednik LZ Prekmurje Janez Drvarič izročil red za lovske zasluge II. stopnje 13 odlikovancem. Z znakom za lovske zasluge pa je bilo odlikovanih 37 lovcev.

Zadnja točka je bilo razvitje prapora LZ Prekmurje. Razvil ga je predsednik LZS Rado Pehaček in ga s primernim nagovorom izročil v varstvo praporščaku Ivanu Roudiju, ki je svečano obljubil, da bo prapor, simbol enotnosti prekmurske lovske organizacije, verno čuval, da bodo prekmurski lovci tudi v bodoče vedno stali na strani napredka v združeni slovenski lovske organizaciji. Prvo stran prapora krasi jubilejni emblema – društveni znak Prekmurskega lovskega društva z letnico 1922, na drugi strani pa je vtkan lovski znak SLD in napis Lovska zveza Prekmurje ter letnica 1972.

Pred zaključkom je tovariš Drvarič prečital pozdravno brzojavko predsedniku SFRJ maršalu Titu, ki so jo udeleženci odobrili z navdušenim ploskanjem.

Slovesni del lovskega tabora je bil s tem pri kraju, v aranžmaju gostinskega podjetja Zvezda pa se je nadaljeval »neuradni«, veseli del. Ob dobri štajerski kapljici in pristnih domačih jedilih ter ob zvokih godbe je sončno nedeljsko popoldne hitro, prehitro minilo.

Preložen lovski piknik

Naslednja prireditev v počastitev jubileja – Veliki lovski piknik – je bil predviden za soboto, 9. septembra, na petišovskem pašniku pri Lendavi. Na programu je bilo: govor podpredsednika LZP Milana Frančeškina, veliko tekmovanje v streljanju na umetne golobe v lovskem stavu, razglasitev rezultatov in podelitev nagrad ter lovska veselica s kresovanjem in šaljivim programom. Žal je slabo vreme preprečilo to prireditev, da smo jo morali preložiti na nedeljo, 17. septembra. Toda tudi tedaj vreme ni bilo naklonjeno, tako da prireditve ni bilo oz. smo jo predvideli za prihodnje leto. Lovski družini Petišovci in Lendava sta vložili kar največ truda in dobre volje, vendar je bilo njuno prizadevanje to pot zaman.

Strelski troboj

LZS je letošnji strelski troboj na umetne golobe Trst–avstrijska Koroška–Slovenija zaupala naši zvezi. Vključili smo ga v program naših prazničnih prireditev. Čeprav je bila sobota 9. septembra deževna, je pa bila nedelja 10. septembra sončna, brez vetra, idealna za strelski troboj. Tekmovanje je bilo žal brez udeležbe koroških strelcev iz Avstrije. Ekipa Slovenije, v sestavi Benko, Terenko, Vinkoleto in Hodošček, je s 6 golobi razlike premagala ekipo Trsta.

V splošnem plasmaju pa je bil vrstni red ekip naslednji: 1. LZ Prekmurje (Aleksander Gergar, Branko Radišič, Jože Bertalanič, Andrej Kos), 177 sestreljenih golobov; 2. ZLD Ljubljana (Peter Dimic, Bogdan Jež, Jože Zadnikar, Janez Šekoranja), 175; 3. LZ Slovenije, 172; 4. Trst, 166; 5. ZLD Ptuj, 161; 6. LZ Postojna, 159; 7. LZ Maribor, 155; 8. LZ Koper, 153. Poleg navedenih ekip je tekmovalo

Vodja spreveda Milan Frančeškin po prihodu lovcev na slavnostni prostor raportira predsedniku LZ Prekmurje Janezu Drvariču

še 8 posameznikov, tako da je na troboju skupno nastopilo 40 strelcev. Najboljši strelci tega tekmovanja so bili: Aleksander Gergar, LZ Prekmurje, 47 sestreljenih golobov od 50; Štefan Benko, LZ Prekmurje, 47; Janko Rožmarin, ZLD Ptuj, 46; Jože Zadnikar, ZLD Ljubljana, 45; Bogdan Jež, ZLD Ljubljana, 45; Jože Bertalanič LZ Prekmurje, 45.

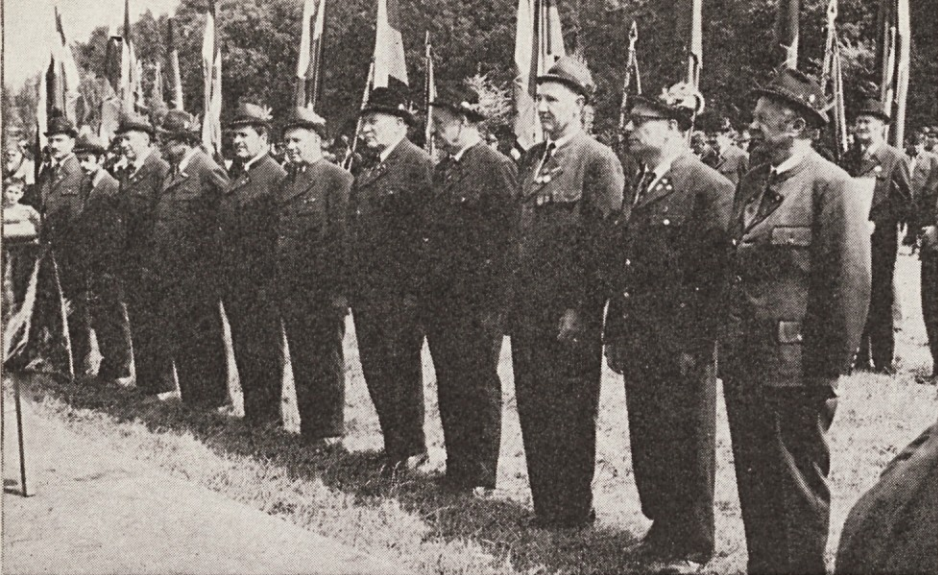
Razglasitev rezultatov in podelitev nagrad sta bili v hotelu Zvezda.

Uporabnostna tekma ptičarjev

Vsestransko uporabnostno preizkušnjo psov ptičarjev je predlagal za jubilejno leto znani prekmurski kinolog in kinološki sodnik Vladimir Pfeifer. Na eni izmed sej sodnikov za pse ptičarje, ki jo je sklical DLP v Ljubljani, je bil zadolžen za prevod nemških pravilnikov o zrejni preizkušnji in uporabnostni preizkušnji ptičarjev ter delo tudi izvršil. Na razpis v ju-

Otvoritev lovskega tabora z lovskimi rogovi

Odlikovanci z redom za lovske zasluge II. stopnje pred tribuno

nijskem Lovcu je prispelo na LZ Prekmurje 16 prijav. Vsakemu vodniku smo poslali program preizkušnje z vsemi podrobnostmi in navodili. V končnih pripravah za organizacijo prireditve je poleg Pfeiferja, ing. Gergarja, Hajduka, Gregura, Venera, dr. Vučaka, Berdena, Poredosa sodeloval tudi po-
žrtvovalni kinološki sodnik iz Maribora Ivan Caf.

V četrtek popoldne, 14. septembra, je bila v hotela Zvezda prva seja sodniškega zбора, katere so se

udeležili predsednik DLP in podpredsednik KZS Vladimir Pleničar, glavni sodnik na preizkušnji Bogdan Sežun, sodniki Ljuba Zadnik, Jože Škofic, Ivan Caf, Pavel Cvenkel, Jože Kristen, Orest Bordon in Jože Selan ter sodniški pripravnik Štefan Tišler.

V petek, 15. septembra, so se vodniki s psi, sodniki, tehnično osebje in vodstvo lovske zveze zbrali v gozdu Hraščice, v gojitvenem lovišču »Fazan« – Beltinci. Ob 8. uri so lovski rogovi naznanili začetek

Na uporabnostni tekmi ptičarjev v Beltincih: Aksel Barjanski je prinesel plen

tekme. Predsednik LZ Prekmurje Janez Drvarič je prisrčno pozdravil vse navzoče na uporabnostni preizkušnji ptičarjev, prirejeni prvič zopet v Sloveniji po 18 letih.. Predsednik Pleničar je pozdravil navzoče v imenu DLP in KZS ter izrazil željo, da bi bile take prireditve odslej na Slovenskem pogostejše. Nastopilo je 13 psov, od katerih je bilo že istega dne 6 diskvalificiranih, ker niso prinesli lisice čez zapreko oz. po vleki.

Zvečer tega dne je bil v hotelu Zvezda javni strokovni posvet o zreji, šolanju in preizkušnjah psov ptičarjev. Preizkušnja je trajala v soboto še ves dan in v nedeljo dopoldan. Popoldne so bili objavljeni rezultati in podeljene nagrade DLP, Kinološke zveze Slovenije in LZ Prekmurje.

Psica Biba, JRPki 4462, vodnik Peter Pečnik, Ljubljana, je dosegla največ točk, 257 in s tem III a nagrado; Bora, JRPki 7239, vodnik Aladar Vaš, Gaberje pri Lendavi, je dosegla 246 točk in s tem III b nagrado; Dina Polenška, JRPri 2714, vodnik Franc Feuš, Ljutomer, je dosegla 233 točk in s tem III c nagrado; Aksel Barjanski, JRPos 2718, vodnik Blaž Krže, Ljubljana, je dosegel 223 točk in s tem III d nagrado. Peti je bil Don, JRPki 6996, z 220 točkami, vodnik Janez Udovič, Unec pri Rakeku; šesti As Veleniški, JRPki 6938, z 219 točkami, vodnik Janez Pernat, Ljubljana; sedmi Atoš Veleniški, JRPki 6937, z 212 točkami, vodnik Janez Pernat, Ljubljana.

Posebno nagrado za najboljšo gozdno delo je LZ Prekmurje podelila Bibi, vodnik Peter Pečnik, posebno nagrado za najboljšo poljsko delo Bori, vodnik Aladar Vaš, in posebno nagrado za najboljšo vodno delo Dini Polenški, vodnik Franc Feuš.

V zaključni besedi sta Vladimir Pleničar in Bogdan Sežun izrazila vse priznanje LZ Prekmurje kot prireditelju, zavodu »Fazan« kot

gostitelju in vsem, ki so kakorkoli sodelovali pri izvedbi te vrhunske kinološke prireditve, »male pasje olimpiade«.

Nagradno streljanje

Zadnja prireditev v počastitev 50-letnice slovenskega prekmurskega lovstva je bilo veliko nagradno streljanje na umetne golobe, 23. in 24. 9., na strelišču LZ Prekmurje v Murski Soboti. Tekmovanje je potekalo v slabih vremenskih pogojih. Udeležba domačih tekmovalcev je bila kar zadovoljiva, pričakovali pa smo večjo udeležbo strelcev iz drugih krajev Slovenije. V razredu strelcev-mojstrov je nastopilo 6 lovcev, ki so se uvrstili: 1. Janez Šekoranja s 95 sestreljenimi golobi od 100; 2. Janko Rožmarin, 90; 3. ing. Aleksander Gergar, 87; 4. Štefan Benko, 84; 5. Peter Dimic, 80; 6. Vladimir Pfeifer, 59.

Tekmovanja v razredu A in B se je udeležilo skupno 40 strelcev, ekipno in posamezno. Ekipa so se uvrstile: 1. LD Rankovci (LZ Prekmurje), 89 sestreljenih golobov od 120; 2. LD Tišina (LZ Prekmurje), 80; 3. LD Boštanj (LZ Posavje), 80; 4. LD Murska Sobota (LZ Prekmurje), 76; 5. LD Brezovci 65.

V razredu A so se med posameznimi strelci uvrstili najbolje: 1. Branko Radišič, LD Murska Sobota (LZ Prekmurje), 27 sestreljenih golobov od 30; 2. Jože Bertalanč, LD Brezovci (LZ Prekmurje), 24; 3. Andrej Kos, LD Rankovci (LZ Prekmurje), 23; 4. Avguštin Zoltan, LD Rankovci (LZ Prekmurje), 23; 5. Ivan Roudi, LD Tišina (LZ Prekmurje), 22.

V razredu B so dosegli najboljše uspehe: 1. Geza Hodošek, LD Tišina (LZ Prekmurje), 19 sestreljenih golobov od 30; 2. Štefan Celec, LD Murska Sobota (LZ Prekmurje), 19; 3. Miha Gomboc, LD Cankova (LZ Prekmurje), 18; 4. Slavko Čuček, LD Voličina (LZ Maribor), 18; 5. Ru-

Glavni sodnik na uporabnostni tekmi Bogdan Sežun govori na zaključnem sestanku vodnikov in sodnikov

di Belšak, LD »Jože Lacko« iz Ptujja, 18.

Nagradno streljanje je bilo organizacijsko brezhibno izvedeno, za kar gre v prvi vrsti priznanje Aleksandru Gergarju in drugim članom strelske komisije LZ Prekmurje. S to prireditvijo se je končalo praznovanje zlatega jubileja slovenske lovske organizacije v Prekmurju.

* * *

Proslava 50-letnice ustanovitve Prekmurskega lovskega društva je bila doslej najlepša in največja manifestacija prekmurskih lovcev, zato sem jo podrobneje opisal. Iskrena hvala slehernemu članu prekmurske lovske organizacije, ki je kakorkoli sodeloval na naših prireditvah! Iskrena hvala LZS za pokroviteljstvo nad našimi jubilejnimi prireditvami, uredništvu Lovca pa za izkazano razumevanje pri

Janezu Šekoranji, zmagovalcu na velikem strelskem tekmovanju, 23. in 24. 9., čestitata predsednik LZ Janez Drvarič in predsednik prekmurske strelske komisije inž. Aleksander Gergar

propagiranju naših proslav! Iskrena zahvala Kinološki zvezi Slovenije in Društvu ljubiteljev ptičarjev za sodelovanje pri uporabnostni preizkušnji! Iskrena zahvala članom osrednjega odbora za orga-

nizacijo proslave za ves trud kakor tudi članom izvršnega in upravnega odbora LZ Prekmurje! Naj živi bratstvo in enotnost slovenske lovske organizacije!

Slike v članku Gerenčer in Pleničar

ODLIKOVANI OB 50-LETNICI PREKMURSKEGA LOVSTVA

Z redom za lovske zasluge II. stopnje:

Ivan Vrebac, Jože Obal, Bela Hodošek, Franjo Mlinarič, Ivan Kolenc, Stefan Hajduk, Karel Jug, Vladimir Škerget, Milan Frančeskin, Jože Kopinja, Jože Varga, Stefan Lanjšček, Geza Hodošek.

Z znakom za lovske zasluge:

Franc Ficko, Zoltan Šiftar, Stefan Benko, Ludvik Rožman, Jožef Vo-

grin, Janez Joha, Jože Pintar, Stefan Mikolič, Julijan Klepec, Ivan Nemec, Ludvik Kološa, Ludvik Kuplen, Karel Klement, Pavel Klement, Emil Lipič, Evgen Železen, Ivo Karoš, Geza Cipot, Jože Pojbič, Mirko Gazdak, Stefan Koša, Franc Toka, Friderik Kramberger, Karlo Sekulec, Stefan Gazdak, Viktor Recek, Jože Makovecki, Alojz Kornhauser, Stefan Ficko, Franc Štibler, Koloman Kovačič, Jožef Šiftar, Stefan Kumin, Franc Sever, Jožef Štiblar, Viktor Srejš, Geza Paučič.

Različna pojmovanja

Mirko Lampreht

Ko sem leta 1970 dobil v roke časopis Delo s poročilom o naselitvi in razmnožitvi gamsov na Nanosu, sem bil prijetno presenečen. Prvič zaradi uspele naselitve, drugič pa zaradi podatkov o prirastku te kolonije.

Presenečen pa sem bil tudi, ker sem tako zanimive podatke dobil iz dnevnega časopisa. No, o vsej zadevi smo čez nekaj mesecev brali tudi v Lovcu, št. 8/1970. Oba poročevalca sta se v sestavkih precej ujemala in oba omenila, da najstarejše gamsje koze, stare 22 let, ne bodo odstrelili. Prav to pa mi je dalo precej razmišljati. Ne razumem namreč, zakaj koze, ki je dosegla že maksimalno starost, ne bi odstrelili. Zakaj naj bi jo pu-

stili nekje klavarno poginiti, da je morda nihče nikoli ne bo našel. Znano je, da se živali, ko čutijo konec, zavlečejo v najbolj odročne in nedostopne kraje, kjer lahko v miru poginejo.

Koliko žival pri takem počasnem umiranju trpi, so si strokovnjaki precej neenotni. Vsekakor mislim, da bi bil milostni strel mnogo bolj human, kakor počasno umiranje. Prav posebno še, če gre za žival, ki se nam je priljubila in do katere nas vežejo občutki hvaležnosti, kar je primer s to gamsjo kozo. Dolga leta je uspešno čuvala in vodila svoj trop, zato vem, da se marsikomu upira pomeriti nanjo. Menim, da bi prav zato zaslužila lažjo smrt in da naj bi jo lovsko

pravično uplenil kak lovec, ki je k tej naselitvi karkoli pripomogel. Tako bi jo še leta in leta lahko občudoval na steni in vsakomur pokazal, češ to je tista koza, ki je k razmnožitvi gamsov na Nanosu največ doprinesla. Vsekakor si je koza bolj zaslužila, da krasi kakšno lovsko sobo, kot pa, da nekje segnije in od nje ne ostane ničesar.

Dalje v omenjenih poročilih tudi beremo, da je bilo zadnja leta na Nanosu odstreljenih 9 koza od 4. do 8. leta starosti. Sklepam, da niso bile ravno najslabše, ker imajo njihovi roglji 87 do 97 točk. Verjetno je bila med temi kozami katera, ki bi zaslužila, da ostane namesto stare izčrpane vodnice.

Vem, da se z mojimi pomisliki vsakdo ne strinja. Ljudje smo pač različni in tudi različno pojmujejo ljubezen do divjadi, verjetno večkrat tudi v škodo divjadi same. Nikakor ne morem mimo naslednjega primera:

Ko sem po burni razpravi o odstrelu srn vprašal, ali je potem takem bolje, da nekaj srn pogine, kakor da jih odstrelimo, mi je upravnik gojitvenega lovišča z brusil: »Jih bo pač nekaj crknilo!«

Po vsem tem sem resno začel razmišljati, kako ljudje pojmujejo ljubezen do divjadi. Mar je lepša in bolj humana tista smrt, ko se divjad dneve in tedne v mokroti in mrazu muči, da nazadnje izčrpana in oslabela podleže raznim zajedavcem? Mar je taka smrt lepša od one s kroglo, ko divjad v ognju obleži in večkrat niti ne sliši strela? Menim, da je še zmeraj bolje odvečne srne odstreliti in z izkupičkom zanje pomagati preostali divjadi z dodatno hrano, da bo zdrava in močna dočkala pomlad.

Prav nič nisem bil presenečen, ko sem v Lovcu št. 8/1970 videl statistične podatke. V gojitvenem lovišču Pohorje so pri odstrelu 107 srnjakov odstrelili samo 3 srne,

torej 3%. Človek se mora nujno vprašati, kam gredo tam srne, zlasti če takšen odstrel izvajajo že več let. Kolikor jih ne pobere zima, se odvišne verjetno odselijo v sosednja družinska lovišča, kjer imajo mogoče več življenjskega prostora.

Nasprotno pa iz istih statističnih podatkov vidimo, da so v drugem gojitvenem lovišču odstrelili kar 68,5% srn. Kako je mogoče, da dve gojitveni lovišči, ki niti nista tako oddaljeni drugo od drugega, tako različno gospodarita?! Gojitvena lovišča bi morala biti za vzor in zgled družinskim loviščem, kako je treba gojiti in loviti. Ljudje v teh loviščih se namreč lahko v službenem času, po službeni dolžnosti posvečajo gojitvenim problemom in s tem v zvezi tudi odstrelu, medtem ko si moramo v družinskih loviščih zato vzeti pač svoj prosti čas. Toda prav iz gojitvenih lovišč sila redko zasledimo v našem Lovcu kakšno razpravo ali obravnavo.

Vsekakor sem proti komercializaciji lovišč, a sem tudi proti temu, da iz lovišč ne bi vzeli vsaj toliko, kolikor koristijo lovišču in divjadi. Pa pogledjmo še primer različnega pojmovanja, ki pa je prav nasprotno prvima dvema:

Ko sem pred leti na občnem zboru LD predlagal, da bi tudi naši lisici dali vsaj majhen lovopust, da bi jo pustili pri miru vsaj 2 meseca v letu, aprila in maja, ko so mladiči še majhni, me je podprlo le nekaj somišljenikov. Zanimivo pri tem je, da so bili najbolj ostri proti mojemu predlogu prav lovci, ki na vse načine zavirajo in odklanjajo odstrel srn, ki se še zmeraj poslužujejo starih fraz, češ, če bomo streljali srne, ne bomo imeli srnjakov itd.

Povedal sem jim primer, ki sem ga doživel s sedaj že pokojnim lovskim čuvajem Francem. Ko je prihajal v leta in zmeraj težje opravljal dolge pohode, sem ga prosil,

naj mi pokaže nekaj lisičin, ki jih je on prav dobro poznal. Nekoč sva tako prišla do lisičin, pred katerimi sva našla mrtve mladičke, zvite v klobčič, ki so poginili od gladi. Dober teden pred tem je namreč neki naš lovec ustrelil lisico dobra 2 km v stran, na kateri se je videlo, da doji mladiče. Koliko so mladiči trpeli, preden so poginili, si lahko predstavljamo. Pogled na neboljena bitja je bil presunljiv.

Menim, da naj bi lisico pustili pri miru vsaj omenjena dva meseca, ko ima še majhne, nesamostojne mladiče. V lisici ne smemo videti samo zveri in roparice, temveč živo bitje, del narave, ki v celotnem ustroju izpolnjuje določene naloge. Vasi in kokošnjake obiskuje v glavnem le v času, ko skrbi za svoj zarod. Potem pa je ni blizu vse leto, saj ji za preživljanje zadostujejo miši, polži, kobilice, žabe, kače, razni hrošči, tudi razni gozdni sadeži in plodovi ter tu in tam kako poginula divjad. Če pa si kdaj privoščijo kakega fazana ali zajčka, so to v večini primerov bolne in slabotne živali, ki niso več tako pozorne in hitre kot druge. Torej tudi na ta način vrši selekcijo.

Seveda lahko povzroče lisice precejšnjo škodo v lovišču, če jih je preveč, zlasti v nižinskem. Lisico je vsekakor treba držati bolj na kratko, za kar pa imamo več lovsko pravičnih načinov, ki pa se jih žal vse premalo poslužujemo.

Jamarimo, za kar moramo imeti seveda dobrega psa, samo jeseni in pozimi, ko so lisice »zrele«. Jamarjenje spomladi in poleti, ko so mladiči, sploh ni lov, temveč navadno mrharjenje. Vse premalo se zavedamo, da z lisico, uplenjeno jeseni ali pozimi, uničimo na lovsko pravičen način tudi določeno število njenih bodočih mladičev, ko jih še nikjer ni. Vse premalo se poslužujemo pogonov s psi, ki pa seveda ne smejo goniti srnjadi. Tudi brez psov, z nekaj lovci lisico pritisnemo proti strelcem. Vse premalo izkoriščamo ugodne vremenske razmere; ko na novo zapade sneg, je treba obslediti dele lovišča, saj se da natančno ugotoviti, kje lisica tiči. Ni pa lepšega lova na lisico kot v mirnih zimskih nočeh ob mesečini. Če se mi jo posreči pričakati na stečini ali jo priklicati z večalom ali mišjim cviležem in jo položiti na dlako, imam večji užitek in za-

doščenje, kakor če bi ustrelil ne vem kakšnega srnjaka. Ni pa klic uspešen samo ponoči, kakor nekateri mislijo. Tudi podnevi, sploh pa opoldne; če toplo posije sonce, se lisica odzove klicu, ker takrat tudi miši pridejo na plan.

Lov na lisico nam lahko nudi tudi obilo užtkov prav v času, ko skoraj ves preostali lov miruje. Ko pride novo leto, marsikdo obesi puško na klin. A za pravega lovca mrtve sezone ni in je ne sme biti!

Prav ta čas lahko v polni meri posvetimo naši lisici. Nekateri lovci vso zimo ne zaidejo v lovišče, so raje ob topli peči. Nekatere pa je na nočnem lovu celo strah. Tako peščica lovcev, ki se s tem lovom ukvarja, s puško res ni kos lisicam.

Stari lovci vedo povedati, da lisic nekoč poleti sploh niso streljali. To je bilo za rajinke Avstro-Ogrske, ker so za zimski lisičji kožuh dobili toliko, da so si kupili obleko. Tudi danes je lisičji kožuh več vreden, kot pa nam zanj ponujajo.

Samo tale primer: V Lovski zadruhi so lani dajali za 1 a kožuh 6 starih tisočakov. Ko sem lani po treh dneh napornega lova končno uplenil lisjaka, sem si njegov kožuh dal ustrojiti in izdelati ovratnik (boa). Za strojenje in izdelavo sem plačal 13 starih tisočakov. V isti ulici v Ljubljani, kjer so mi ga izdelali, pa je tudi trgovina s kožuhovino in tam je stal prav tak ovratnik 53 tisočakov. Vsak torej lahko izračuna, koliko je vreden zimski lisičji kožuh.

Mnogo je bilo zadnje čase napisanega o pohodu stekline tudi v našem glasilu. V Nemčiji so zaradi nekaj primerov te bolezni šli v uzakonjeno akcijo, ki že skoraj grozi popolnemu iztrebljenju lisic v tej deželi. Že nekaj let zastrupljajo in s plini uničujejo lisice po lisičinah. Prikazane fotografije po raznih revijah, ko s krepelci pobijajo omamljene lisice, se upirajo vsakemu pravemu lovcu. Pri vsem tem pa je znano, da lisica ni edini

prenašalec stekline, da je še mnogo drugih posrednikov in prenašalcev. V Nemčiji npr. nimajo organiziranega niti obveznega cepjenja psov, kakor je pri nas. Najodgovornejši za te zadeve pri zvezni vladi je znani naravoslovec in zoolog prof. Grzimek, ki pa o tem noče dati pozitivne niti negativne izjave. Končno tudi steklina, ki grozi s severa oz. od vzhoda, ne bi smela biti izgovor za preganjanje lisice na vse mogoče načine, ki so v nasprotju z lovsko etiko. Že veliko tisočev nas je lovcev, odlično orožje imamo, tudi cianovodik bo baje kmalu dovoljen. Stalež lisice lahko zmanjšamo kjer koli, toda tega ne storimo v nobenem primeru tedaj, ko imajo še nebolgljene in nesamostojne mladiče, da potem tavajo okrog ter poginjajo v mukah! Tovariši

lovci, to že ni več lov, pač pa mučenje živali! Izvajalci takega lova grešijo proti zakonu, ki prepoveduje mučenje živali in bi jih sodnik za prekrške moral kaznovati.

Bliža se zima. Organizirajmo love izključno na lisice z majhnimi pogoni in pritiski, z nekaj lovci. Kajti lisice so pozimi tudi podnevi večinoma zunaj in ne v lisičinah, kot nekateri trdijo. Izkoristimo vsak novozapadli sneg za iskanje lisičjih sledov in za ugotavljanje lisičjih stečin. Prepričujmo in dokažimo lovcem privlačnost lova v mesečini in navdušujmo jih za tak lov. Prepričan sem, če bi se le po dva lovca skupaj potrudila dobiti eno samo lisico v enem lovskem letu, da bi bile lisice kmalu dovolj redke in s tem pregnan najbrž tudi strah pred steklino.

O volku in drugi mesojedi divjadi

Nekaj misli o zaščiti volka (in o cianovodiku)

V Lovcu št. 2, maj 1971, pod naslovom »Skepi občnega zbora Lovske zveze Slovenije«, na strani 38, sklep IV, točka 1, je med drugim poudarjeno, da je treba posvetiti posebno pozornost ohranitvi ogroženih vrst divjadi, kot so medved, vidra, orel in volk.

Ne bom govoril o drugih roparjih, vprašujem se samo, kakšno korist nam dela v loviščih volk. Zakaj zagovornik tega sploh ne omeni? Kočevski in snežniški poklicni lovci so v reviji Lovec že veliko napisali, koliko škode napravi prav volk. Tem lovcem lahko verjamemo, ker so praktiki. Preberimo samo članek, ki ga je napisal Francè Cvenkel v istem zgoraj omenjenem Lovcu, stran 46, pod naslovom »Njegov deseti«. Poklicni lovec Jože Kla-

vora pripoveduje, koliko škode naredijo volkovi. V eni zimi je našel raztrganih od volkov devet jelenjadi in srnjadi. Računa pa, da so mu jih ugonobili še najmanj dvakrat toliko. Te ogromne škode, ki jo volk naredi v loviščih, njegovi zagovorniki sploh ne omenjajo. In iz istega urada, kjer hočejo volka zaščititi, dajejo čedne nagrade za uplenjene volkove.

Tudi s prepovedjo cianovodika nastaja škoda v loviščih, posebno v Suhi krajini in drugod na kraškem terenu, kjer s puško ni moč držati lisic na kratko. Nekateri strašijo in dokazujejo, kako je cianovodik nevaren. Res je, toda le v neveščih rokah. Ne vem, zakaj naj bi bil cianovodik prav v Sloveniji tako nevaren, da ga ne bi zaupali lovcem? Mar smo Slovenci res tako nerodni, da ne bi znali ravnati z njim? Zakaj ga pa v drugih re-

publikah lahko uspešno uporabljajo?

Nihče ne bo vsiljeval cianovodika proti roparicam tistim lovcem, ki ga ne potrebujejo, tisti pa, ki ga rabijo, bi ga pač morali dobiti. Omenja se tudi, da se imamo samo roparicam zahvaliti, da se je divjad obdržala do danes. To je mogoče veljalo v starih časih, ko je bilo samo toliko lovcev kot grofov in plemičev ter mnogo več gozdov kot danes. Takrat so bili gozdovi redko pregledani in prehojeni, ali pa sploh ne. Danes so mnogo manjše površine gozdov in lovišč, a ogromno lovcev, da ne ostanе noben kotiček v loviščih nekontroliran. Tudi z današnjim modernim lovskim orožjem in moderno municijo ni toliko zastreljene divjadi kakor nekoč s primitivnim orožjem. Zato ne potrebujemo roparic, da bi čistile lovišča od poginule in bolehnе divjadi. Pomisliti bi morali tudi na to, da je lisica največji in najhitrejši prenašalec stekline. Edino prav bi bilo, da bi tisti, ki odločajo o opisanem, upoštevali ne samo suho teorijo, ampak tudi lovsko prakso.

Stane Jamnik

Sodobno gledanje na mesojede vrste divjadi

Ta sestavek sem napisal kot odgovor na dopis S. Jamnika in zato da bi vsaj nekoliko pripomogel k ohranitvi mesojedih vrst.

Dognanja biologije kažejo, da živi prosto živeče živalstvo, katerega del je tudi divjad, v življenjskih skupnostih, prilagojenih posameznim vrstam okolij. Vsi živi členi teh skupnosti, vse živalske in rastlinske vrste so med seboj in z okoljem tesno povezane z vrsto odvisnosti, od katerih je znanosti doslej uspelo odkriti le nekatere. Med temi so ugotovili tudi nekaj takih, ki v tesno odvisnost povezujejo rastlinojede vrste, od katerih so

Volk – še po smrti mogočen

Foto H. Vadnov

tiste, ki jih štejemo k divjadi, v preteklosti imenovali koristne, in mesojede vrste, ki so jih, dokler ni bila znana njihova vloga, imenovali roparice ter škodljivce. Tako so ravnali zato, ker so divjad obravnavali kot živino na paši z ozirom na posamezno žival in ne tako, kot narekujejo sodobna dognanja, vedno le glede na populacijo kot celoto v življenjski združbi njenega okolja. Če obravnavamo divjad »po starem«, potem bomo za vsakim primerkom, ki ga upleni volk, orel ali katerikoli mesojed, žalovali kot pastir za ovco. V tem primeru bo mesojed škodljivec, ki nam je uničil lastnino, krvolok in ropar, ki ga je nujno čim prej treba uničiti. Toda divjad ni živina na paši in lovec ni pastir. Pri divjadi se moramo ravnati po drugih načelih. Zato ne smemo gledati na posamezno ali tudi skupino izgubljenih živali, temveč se moramo vprašati, kako se je izguba odrazila na populaciji vrste in njenem okolju. Tedaj bo odgovor povsem drugačen.

Izguba živali, ki postanejo plen mesojedov, namreč na populacijo kot celoto vedno pozitivno vpliva. Naj to trditev osvetli nekaj primerov, čeravno ne iz naše »bogate prakse«, ki doslej za načrtna raziskovanja divjadi žal ni imela ne ljudi ne sredstev. Zato bomo navedli dognanja, ki so rezultat dolgoletnih raziskovanj znanstvenikov v drugih deželah, ki za ohranitev narave veliko žrtvujejo in prav zato odnosu med mesojedimi in rastlinojedimi vrstami posvečajo izredno pozornost. Kako porazne posledice za vse okolje in tudi za vrsto »koristne divjadi«, ki jo želimo zavarovati pred »krvoločno roparico«, ima iztrebljanje mesojedov, je na IX. mednarodnem kongresu biologov lovne divjadi leta 1969 v Moskvi opozorila vrsta vidnih znanstvenikov in strokovnjakov, ki praktično vodijo velike naravne rezervate in lovišča. Tako je L. N. Mičurin iz gozdarskega inštituta sibirskega oddelka Akademije znanosti ZSSR poročal o

vplivu volka na populacije severnega jelena v Sibiriji, ki so ga ugotavljali z dolgoletnimi proučevanji od leta 1957 do 1968. Ugotovili so, da volk na populacijo pozitivno vpliva, saj so s preiskavo od volkov uničenih jelenov ugotovili kar pri 70 % različna obolenja. Ko so leta 1960 v Tamirju intenzivno začeli zatirati volka celo z letali, je bila prva posledica številčni porast obolelih jelenov. Od prejšnjih 2 % je delež obolelih v populaciji porasel na 31 %, pojavile so se tudi kužne bolezni. Kako nevšečne posledice za jelenjad in njeno okolje ima iztrebljenje volka, je opozoril G. V. Kostin iz krimskega državnega rezervata. Ko so bili l. 1914 volkovi zatrti, je število

jelenjadi sicer poraslo, močno pa je upadla njena kakovost. Posebno je nazadovalo rogovje, saj se je število odrastkov v povprečju znižalo, krone so postale enostavnejše, dvignil se je delež šibkega, nepravilno oblikovanega rogovja. Obenem s tem pa je jelenjad postala najhujši uničevalec gozda, ker volk ni razbijal več njenih koncentracij. Problem volk – jelen je prerasel v neprimerno hujšega – v problem jelen – gozd – voda. Zato ni nič čudnega, da je na istem kongresu R. O. Standfield iz Kanade zaključil svoj referat o zgodovini populacije volka v Ontariu z besedami, da je srečen, ker njegovi kolegi iz oddelka za gozdarstvo in kmetijstvo delijo z njim prepričanje, da je volk nepogrešljivi člen življenjske združbe, ki ga je nujno treba ohraniti. Zato oddelek za gozdarstvo in kmetijstvo odločno nasprotuje uničenju volka in dopušča le kontrolo njegovega števila z odstrelom, kjer je to potrebno. Za ohranitev »roparic« pa posebno zgovorno pričajo dognanja znanega švedskega biologa lovne divjadi Borge, ki je v razdobju desetih let od 1948 do 1958 sistematično raziskoval od mesojedov volka, risa in rosomaha raztrgano srnjad. Dognal je, da je bilo med raztrgano srnjadjo 48 % mladicev, 8 % prestarelih živali, ostalih 44 % pa je odpadlo na druge starostne razrede. Najpomembnejše dognanje pa je, da je Borg za 66 % od mesojedov uničene srnjadi ugotovil, da je bila bolna in samo za 20 %, da je bila docela telesno zdrava. Podobno sta E. Novakova in R. Hanzl na Češkoslovaškem v 5 let trajajočih raziskovanjih ugotovila, da ris uničuje pri jelenjadi in srnjadi le bolne in šibke primerke zlasti tam, kjer nastajajo zimske koncentracije. Razen tega sta dognala, da polovica uplenjene divjadi ni bila še stara leto dni in da je bilo med plenom tri četrtine samic.

Mesojeda divjad vrši torej med

rastlinojedo divjadjo v prvi vrsti zdravstveno selekcijo. Pri tem ne smemo pozabiti, da zaznajo njena ostrá čutila bolezen že v zgodnjih razvojnih fazah, veliko prej, preden jo človek s svojimi skromnimi čutili lahko ugotovi. S tem mesojedi v kali zatirajo kužne bolezni in širjenje parazitov. Znan je primer iz Avstralije, kjer so hoteli škodljive kunce zatreti z znano hudo boleznijo miksomatozo tako, da so jih umetno okuževali. Bolezen pa se ni in ni hotela razširiti, vse dokler niso izključili delovanja lisic, ki so bolne kunce sproti uničevale in tako onemogočale širjenje bolezni. Razen fizične selekcije pa mesojedi vrše tudi psihično selekcijo z izločanjem živali nezadostno ostrih čutov in hitrih refleksov. Skratka, prav mesojedi skrbijo, da ostaja divjad močna in zdrava ter prava divjad, ne pa pomehkuženo na pol udomačeno bitje, odvisno od človeka. Zato ni čudno, da volk ali ris, če se pojavita na nekem območju, kjer sta bila občasno zatrtá, povzročita med divjadjo pravi pokol. Prečistiti morata namreč populacijo vse navlake, ki se je v letih, ko nista delovala, tam nakopičila. Ko je tako čiščenje po določenem času opravljeno, se populacija znova opomore s povečanim zdravim prirastkom. Zdrave močne živali se tudi načina lova mesojedov privadijo in se jim znajo ogibati. O tem pojavu je poročal znani češki lovski strokovnjak doktor Bubenik, ko se je ris po vojni ponovno naselil v gozdovih Moravske. Kjer se je ris pojavil, so ležali kupi kosti in kož raztrgane srnjadi, tako da so celo njegovi najbolj vneti zagovorniki pričeli dvomiti o umestnosti zaščite te velike mačke. V nekaj letih po naselitvi risa pa je število raztrgane srnjadi upadlo, njena populacija se je dvignila na prejšnje število, le da je bila močnejša in kvalitetnejša. Narava je med mesojedi in rastlinojedimi vrstami zopet vzpostavila ravnotežje.

ZAJEC

Jože Praprotnik

Pusti zajca,
naj se pase,
naj za zajca
rosna trava rase.

Ti pa pojdi
čez tokavo
in poslušaj
listje rjavo,
ki ti lovsko
pesem poje.

Pusti zajca,
naj se pase
še kak teden
sredi jase.
H kmetu stopi,
zlij ga vase
en kozarček:

naj tvoj zajček
še en teden,
dva, se pase,
da mu lepša
dlaka zraste.

Kot kažejo Borgova raziskovanja in ugotovitve Novakove ter Hanzla, uravnavajo mesojedi tudi prirastek in sestavo populacij neprimer-
no bolje kot človek s puško. Oboje – zmeren prirastek in pravilna se-
stava populacij rastlinojede divjadi – pa odločilno vpliva na kakovost
divjadi, predvsem pa varuje rast-
linsko okolje pred pretiranim izko-
riščanjem. Mirno lahko trdimo, da
se lovstvu ob še strokovnejšem go-
spodarjenju še nikjer ni posrečilo
povsem obvladati prirastka velike
divjadi in še manj povsem v skladu
z zakoni narave uravnavati sestave
populacij po spolih in starostnih
razredih. Pri posegih v prirastek
pozna človek predvsem dve skraj-
nosti: ali jemlje preveč in popu-
lacijo uničuje, ali premalo in prične
zato populacija uničevati okolje,
zlasti rastlinsko. Pri posegih v se-
stavo populacij, ki je še neprimerno
bolj zapleteno vprašanje od pri-
rastka, so možne še večje napake.
Zato je nujno, da v
vsakem okolju lovstvo
ohrani določeno število
vseh vrst mesojedov, ki
popravljajo storjene
človekove napake.

Posebno pomembna vloga meso-
jedov pa je, da ohranjajo naravni
način življenja divjadi. Pri tem bi
omenili le razbijanje zimskih kon-
centracij rastlinojedov, ki lahko
povzročajo ogromne gospodarske
in biološke škode v okolju. Že
Reuss je v prejšnjem stoletju opazil
v Karpatih, da so škode, ki jih
jelenjad povzroča z lupljenjem
drevja, povsod nezaslišano poras-
le, brž ko so zatrli volka. Sicer pa
nam za to ni potrebno hoditi po
primere v prejšnje stoletje in v
Karpate, saj imamo pri nas na
območju našega visokega Krasa
dovolj zgovoren primer. Ko sem
v letih 1956 in 1957 zbiral podatke
o škodah, ki jih v Sloveniji po-
vzroča jelenjad, je bila večja škoda
z lupljenjem drevja na območju od
Snežnika do Kočevja prava red-
kost. Jelenjad je lupila v glavnem

Listopad – gamsi se zbirajo k svatovanju

Foto I. Napotnik

samo brest v pomladanskih mese-
cih. Tedaj je na tem območju še
stalno domoval volk, ki je bil kmalu
nato skoraj povsem zatrt, le ob-
časno se sedaj posamezne skupine
pozimi zaletijo iz Like in Gorskega
kotarja na to območje in morda
še kje poleže posamezna volčica.
Uspeh tega zatiranja se je kmalu
pokazal. Že leta 1959 so na Snež-
niku prvič opazili lupljenje jelke
v večjem obsegu, sledilo je luplje-
nje na Kočevskem, kjer danes

jelenjad lupi že cele oddelke jelo-
vega drogovnjaka. Jelenjad, ki je
več ne zasleduje volk, se pozimi
zbere v gostem jelovju, ki jo varuje
snega in vetra in ga v miru lupi,
kot konj grizlja jaslji, h katerim je
privezan. Prepričan sem, da lup-
ljenja v takem obsegu ne bi bilo,
če bi bilo na območju nekaj vol-
kov, ki bi razganjali koncentracije
jelenjadi.

Primerov o pozitivnem vplivu tako
obrekovanih roparic bi lahko na-

šteli še veliko. Lovcem bi rad le povedal, da so poti narave vse prezapletene, da bi lahko na podlagi nekaj raztrgane divjadi katero koli vrsto obsodili na uničenje, še zlasti ker to ne ogroža ne populacij ne gospodarjenja z njimi. Vedno je nujno treba misliti tudi na vse druge odvisnosti, ki povezujejo vse vrste življenjskih združb v nedeljivo celoto, ki je človek nekaznovano ne sme rušiti. Odnos do mesojedih vrst se je povsod po svetu in k sreči – čeprav dokaj pozno – tudi pri nas pod težo dokazov načrtnih proučevanj korenito spremenil. Vrsta dežel je povsem zavarovala divjo mačko, vidro, kune in orla. Povsod, kjer ju še imajo, varujejo medveda in risa. Poljska

izvaja celo umetne naselitve medvedov na območja, kjer je bil zatrt, Švica pa dela načrte za ponovno naselitev risa. Tudi volka je pred uničevanjem zavarovala vrsta dežel, med drugimi že leta 1965 Švedska. Nikjer v deželah s sodobnim lovstvom in kulturnim ljudstvom danes ni več govora o uničevanju katerekoli vrste, dopustna je le regulacija njih števila. Kakor hitro kateri koli vrsti grozi uničenje, jo učinkovito zavarujejo, ker vedo, da je sestavni del naravnega bogastva, ki ga je nujno treba ohraniti. To pot moramo odločno ubrati tudi pri nas in se tudi s tem uvrstiti med napredne dežele.

Inž. Anton Simonič

Obora – ekocid v malem

Blaž Krže, inž. gozd.

K različnim stališčem – v naši reviji in med upravljalci lovišč oziroma lovskimi organizacijami na Kočevskem – o novi obori za rejo divjih prašičev in muflonov v lovišču Rog se oglašam kot amaterski upravnik prizadetega sosednjega lovišča Žitna gora, še zlasti zaradi prepričanja, da je o tem treba objektivneje seznaniti slovensko lovsko javnost. Večina lovcev je sicer ob tem problemu pasivna in nezainteresirana, ker pač ne ve, kakšne so še potencialne možnosti in želje za podobne gradnje tudi drugod po Sloveniji in kaj to pomeni. Čeprav zveni neskromno, vseeno trdim, da razmere na Kočevskem dokaj dobro poznam in sem zato v članku o oborah na Kočevskem (avtor Lado Švigelj) v julijski številki Lovca našel vrsto enostranskih in od resnice oddaljenih trditev. Uvodoma nekaj o terminologiji. O

gojitvi divjadi v obori ne moremo govoriti, ker pač »divjad« v njej ne živi v prosti naravi, ne živi v naravnem okolju z vsemi biotičnimi vplivi. Govorimo lahko le o reji določenega števila »divjadi« za tržišče, pretežno inozemsko. Prav zaradi tega je taka obora v osnovi protivna temeljnim nalogam lovstva, kot sestavnega dela varstva narave, kakor tudi njegovi biološko-znanstveni vsebini.

Poseg v naravo, o katerem govorimo, je težko primerjati z gozdno gospodarskimi deli, gradnjami cest in podobnimi dejavnostmi človeka v naravi, zato ker žična ograja v skupni dolžini okrog 35 km (mišljena tudi že obstoječa obora) pomeni za divjad trajno neprehodno oviro, bolj kakor cesta, železnica, reka ali planine; določeno okolje torej povsem in trajno razdvaja. Kdor vsaj približno dojema, kaj to pomeni, zlahka razume, da je

ekosistem porušen, ne samo znotraj obore, ampak tudi na mnogo širšem območju.

Ekosistem sestavljata dve osnovni komponenti: biocenoza in biotop s strukturno in funkcionalno usklajenim delovanjem. Biotop in biocenoza sta osnovna sestavna dela ekosistema kot skladnost vrste dejavnikov v prosti naravi; porušenje enega dela se odraža z vsestranskimi posledicami. Strokovno poznavanje in obravnavanje narakuje uporabo ekologije kot znanstvene vede. S tem nam nakazuje, kakšne pogoje je treba ustvariti za ohranitev in obogatitev biotopa za najugodnejši razvoj divjadi. Le tako namreč spoznavamo, proti kakšnim in katerim človekovim dejavnostim se je treba boriti, da se ohranijo kar najmanj okrnjene populacije divjadi. Teh dejavnosti ni malo. Raziskovanja zadnjih časov, ko prizadevanje za ohranitev okolja in varstvo narave postaja v svetu vse močnejše, nas jasno in nedvoumno soočajo z ugotovitvami, da si resnično škodo prizadeva človek sam z brezobzirnim teptanjem naravnih zakonitosti. Zato trajnih koristi od naravnih življenjskih skupnosti ne more pričakovati, če zaradi ozkega gledanja na trenutne gospodarske cilje uničuje njihove člene. Z vidika varstva narave in okolja predstavlja obora nasilno dejanje zoper vse dosežke znanosti in kulture, predstavlja ekocid* v malem.

Polemično je tudi vprašanje same zakonitosti spreminjanje lovsko-gospodarskega načrta zaradi gradnje obore, čeprav je verjetno predpisom formalno zadoščeno. Vprašljiva je utemeljitev pristojnih republiških organov o izločitvi teh površin iz lovišč. Menim, da je gradnja tolikšne obore delo, o katerem bi republiški sekretariat za kmet. in gozd. moral predhodno obvestiti javnost, čeprav nekateri

* ekocid = uničenje okolja

skušajo problem spraviti v lokalne meje. V že omenjenem članku, ki naj bi predstavljal odgovor na članek Franceta Ilca v junijskem Lovcu »Obore – nova nevarnost za naravo in divjad«, tudi ni odgovora na vprašanje, ki se zdi še kako pomembno: v obori bo iztrebljena avtohtona jelenjad in to ne 20 živali, kot je uprava lovišča »Rog« skromno navedla v vlogi za gradnjo obore. Žal bodo bodoči dogodki brez dvoma potrdili, da je jelenjadi v tem predelu nekajkrat več. Ali je možno, da kdo s tako enostranskimi odločitvami lahko prosto razpolaga z družbeno lastnino?

Za primerjavo so mogoče zanimivi podatki o tem, kako takšne zadeve urejajo v nekaterih drugih evropskih državah. V Holandiji ograja obore za divje prašiče ne sme biti višja od 1,20 m, da je omogočena migracija jelenjadi. V ZR Nemčiji so obore prostorsko omejene in ne smejo sekati primarnih selitvenih poti divjadi, zlasti ne tam, kjer promet in civilizacija še nista bistveno vplivala na naravne pogoje. Podobne ureditve ima večina evropskih držav, še zlasti zaostreni pa so predpisi glede tega, v kakšne namene obore lahko gradijo. Z ozirom na nekatere trditve v članku, katerega avtor je L. Švigelj, moj učitelj in prijatelj (če dovoli, da ga še tako imenujem), zaradi popolnejše informacije dodajam naslednje: Na prošnjo uprave gojitvenega lovišča Rog z dne 25. 3. 1971 za zamenjavo površin z gojitvenim loviščem Žitna gora, da bi bila gradnja obore bolj zaokrožena, je Uprava gojitvenih lovišč LZS predlog zavrnila, češ »da je potrebno in umestno oboro graditi šele po širši razpravi in upoštevanju vseh zainteresiranih na določenem lovskogospodarskem območju«. To utemeljitev je v celoti podprla LZ Kočevje. Žal pa do javne razprave o tem ni prišlo, pač pa so nekako na tihem tekle pri-

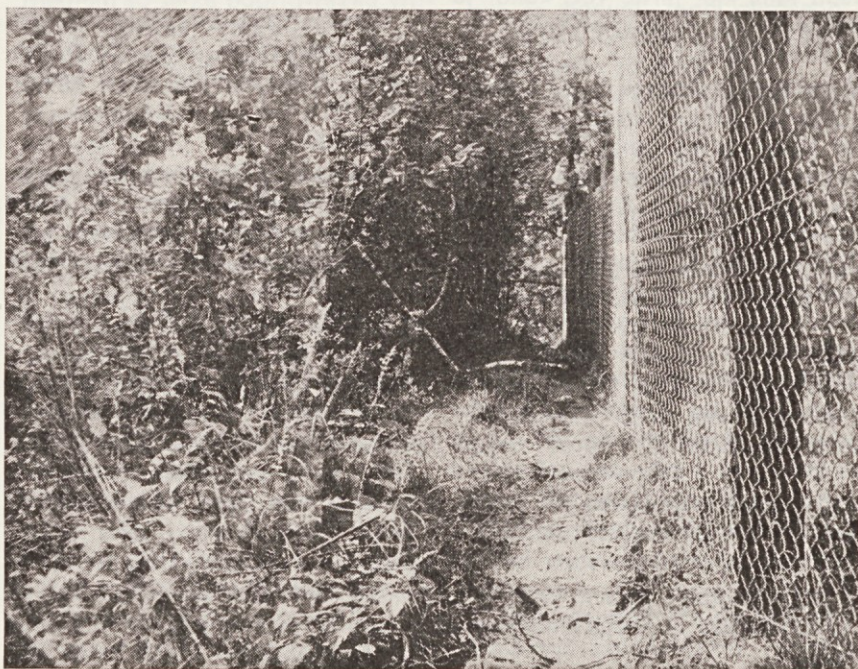
Obora – za varstvo narave? Proti komu in za koga?

prave za čimprejšnji začetek gradnje. Res pa je, da smo lovišču Rog pred leti predlagali oz. ga prosili (ne zahtevali) za participacijo plačila škod od divjadi, ki jo je očitno povzročala tudi divjad iz njihovega obširnega lovišča. Ta problem je na Kočevskem še posebno pereč, ker je večina drugih lovišč perifernih. Nepopustljivo in nelogično stališče uprave lovišča Rog pa tudi iz finančnih razlogov sili nekatere lovske družine, da

jelenjad odstreljujejo redukcijsko, kar vse občutneje negativno vpliva na celotno populacijo kočevske jelenjadi. Prav zaradi obsežnosti življenjskih prostorov medveda, divjih prašičev in jelenjadi nihče ni upravičen trditi, koliko in za koga »zreja« divjad. Zadeva bi bila verjetno razumljivejša širšemu krogu, če bi primerjali številke o višini škod, zreducirane na lovno površino lovišča Rog in drugih okoliških lovišč.

Poti divjadi so nasilno pretrgane

Obe foto B. Krže

Sedaj, ko je obora že dograjena, se že potrjujejo prve domneve. Ograja je divjadi čez noč pretrgala stoletne stečine, katerih poznavanje se je instinktivno prenašalo iz roda v rod. Divjad se na teh mestih brezupno zaletava v mrežo, kot bi nagonsko vedela, da

ji Človek znotraj te moderne zanke odreka pravico do življenja in obstoja. Naj zveni še tako čustveno prizadeto, vendar je tudi čustvena prizadetost sestavni del moralnih, etičnih vrednot lovstva, ki nam jih v današnjem življenju vse bolj manjka.

Kdaj spet cianovodik?

Konrad Sajdl

V zadnjih letih so se lisice ponekod močno razmnožile, posebno odkar ni več dovoljen lov s cianovodikom.

Lovska zveza Slovenije je z ozirom na hitro upadanje zajčjega staleža sklenila skrajšati lovno dobo na zajce in predlagala popolno zaščito v delu vsakega lovišča. To je večina lovskih družin tudi storila. Vendar zaščita ne more biti uspešna, če ne bomo hkrati poskrbeli za zmanjšanje števila lisic povsod tam, kjer jih je več, kakor je potrebno za tako imenovano sanitetno službo.

V lovišču LD Boštanj je bil odstrel zajcev in lisic v razdobju desetih let takle: v lov. letu 1960/61 230 zajcev, 13 lisic; v lov. letu 1970/71 43 zajcev, 82 lisic. Ker zelo dobro poznam to hribovito, skoraj 5000 ha veliko dolensko lovišče, sem prepričan, da je v letu 1970/71 ostalo v njem še najmanj 80 lisic. Recimo, da je bilo od tega 40 samic, ki so spomladi skotile in vzgojile le po 2 mladiča in tako povečale stalež kar na 160. Če je vsaka lisica v letu dni pokončala samo enega zajca, je to 160 zajcev, kar je skoraj enoletni odstrel iz zlatih časov pred desetimi leti.

V nadaljevanju hočem povedati, kakšno škodo in korist imamo od lisic.

1. Škoda:

— Čeprav ne v celoti, so vendar lisice krepko pripomogle k občutnemu upadanju staleža zajcev, jerebov in druge plemenite male divjadi.

— Lotevajo se tudi mladičev srnjadi, kar se iz leta v leto stopnjuje.

— Nekoč tako prijetne brakade za zajce so se spremenile v dolgočasno postopanje po lovišču.

— Odlični istrski, posavski in drugi goniči so vse slabši, ker jih lastniki nimajo kje učiti, saj ni zajcev.

— Končno lisice odnašajo tudi domačo perutnino, kar včasih povzroči resen konflikt med kmetovalci in lovci.

2. Koristi:

— Nedvomno lisice pospravijo precej miši in druge golazni ter s tem koristijo predvsem kmetijstvu.

— Lovski užitek ob raznih načinih lova na lisice.

— Zimski lisičji kožuhi, katerih vrednost pa je žal majhna.

Škoda od lisic torej močno presega njihovo koristnost, zato jih je treba v naših loviščih držati na kratko. Toda kako zmanjšati število lisic povsod tam, kjer jih je preveč? Sedaj lisice lovimo le z lovsko puško, kar je teoretično edino humano in lovsko pravično. Žal pa v praksi ni tako. Lisico streljamo ob vsakem času in ob vsaki pri-

ložnosti. Mnogi lovci vžgo po njej tudi na neprimerno daljavo, z opravičilom, češ saj je lisica. V poletnem času se večkrat zgodi, da se obstreljena lisica-mati zavleče k svojim mladičem, ki jo izsesajo do smrti in končno morda tudi sami poginejo. Pa se vprašajmo, če je bolj humano, etično in lovsko pravično streljati lisico s puško na opisani način ali pa v zimskem času pobrati lisjaka s krasnim, popolnoma nepoškodovanim kožuhom, ki je pregriznil cianovodikovo ampulo in v hipu končal.

Praksa kaže, da so razni načini lova na lisice malo uspešni. To je pripisati ostrim čutilom in zvitosti te divjadi in pa današnjim modernim lovcem. Tiste, ki jim je še pri srcu čar zimske noči, lahko preštejemo na prste. Kdo neki bo rinil v zimski noči uro hoda v hrib čakati lisico? K avtomobilu pa zvitorepka zaenkrat še ne pride. Tudi jesenski in zimski pogoni na lisice niso preveč uspešni. V lovišču, kjer je mnogo lisic, ob ugodnem vremenu na odlično pripravljenem pogonu padejo največ 3, 4 lisice. Največkrat jo lisice pred komodnimi in glasno govorečimi lovci popihajo na varno že pred začetkom lova. Kako torej z lisicami tam, kjer jih je preveč? Nekateri LD jih zastrupljajo s strihninom. Večinoma pa se lovci tega zahrbtnega strupa izogibajo. Strihninov je več vrst in vsak učinkuje po svoje, povzroča strašne muke, sicer pa nesrečna žival pogine brez koristi kdo ve kje. Kljub vsem negativnim posledicam pa je uporaba tega strupa pri nas še dopustna.

Uporaba cianovodika je bila pred leti po krivdi posameznih malomarnežev prepovedana z zakonom, zaradi nekaj nesreč s tem strupom. Prav gotovo so pa nesrečam botrovali tudi pomanjkljivi predpisi. V Avstriji v določenih primerih, pod zelo strogimi pogoji, še uporabljajo cianovodik. V tridesetih letih so zabeležili samo eno nesrečo s tem strupom.

Pri nas bi bilo potrebno pred sprejetjem novega zakona o lovstvu zadevo razmisliti in lov s cianovodikom v primerih, ko se pojavi potreba, zopet dovoliti.

Končno še poglejmo, ali je lov s tem strupom res tako krut in ali res ne nudi nobenega lovskega užitka? Menim, da temu ni tako. Ta način lova zahteva mnogo znanja, izkušenj, potrpežljivosti, vztrajnosti, fizičnih naporov, predvsem pa natančno poznavanje življenja in navad te divjadi. Kakor drugi načini lova je tudi ta poln presenečenj in razočaranj ter prav zato zelo zanimiv in privlačen. Kolikor je lov nazadnje kronan z uspehom, ni

užitek nič manjši od lova s puško. Zelo pa se moti tisti, ki misli, da bo zvečer položil zastrupljene vabe, naslednje jutro pa pobral mrtve lisice.

Ravnanje s cianovodikom, priprava vab in strupišč oz. celoten potek strupljenja je obsežna tema, glede česar naj bi v bodoče, če bo uporaba cianovodika zopet dovoljena, področne lovske zveze pripravile posebna predavanja oz. tečaje. Na njih bi se posamezni člani lovskih družin usposobili za ta način lova. Cianovodik ne bo ljudem prav nič nevaren, če ga bomo zaupali zasneljivim in izkušenim lovcem.

Lovčeva hči

Tone Svetina – ilustriral Štefan Planinc

VIII.

Zaveli so mrzli severni vetrovi in omedli gore pustih, dolgočasnih megla. Na grebenih so zavihrale snežne zastave in poledenele vesi so zablestele v medlem decembrskem soncu. Gamsi so se stiskali v varnih zavetjih, ljudje pa okrog peči.

Ko so se vetrovi plegli, je nastopila ostra, suha zima. Noči so bile jasne in večer za večerom je bilo nebo posuto z zvezdami. Lunin svit se je lesketal na zlihanem ledu in vabil lovce na čakanje.

Tudi Jozelj se je nekaj dni držal doma in se grel za pečjo. Ko pa je veter odjenjal, je vzel večer za večerom ovčji kožuh in hodil čakati. Nekaj lisic je zmrznilo pod njegovo puško. Dolge ure je presedel, ko pa ga je omajal mraz, je sredi noči priropotal domov.

Ko pa je pritisnil še hujši mraz, pa se je spet grel in dremal za pečjo. Tedaj so neki večer pred hišo za-

cingljali kraguljčki. Neža, ki je ob peči pletla, je skočila k oknu.

»Gostje so, oče! Dvigni se!« ga je cukala za nogo.

Medtem so se že odprla vežna vrata in Godčev Francelj, ki je pripeljal gosta, je prinesel v vežo težak nahrbtnik in puško. Za njim je vstopil Herman.

»Dober dan!«

»Bog daj!« Jozelj je treščil izza peči. »Le kaj je prineslo hudiča, pa vendar ne bo silil v goro?«

Herman je bil ves rdeč, tako ga je opihalo.

»Čaja vam zavrem,« je rekla Neža, prinesla kozarce in jih postavila k steklenici žganja, ki jo je iz žepa izvlekel Herman.

»O, hvala, hvala,« se je dobrohotno nasmihal.

Ogledoval se je po izbi, kakor da nekaj išče.

»Kje pa imate Minko?«

»V vas je šla, kmalu se vrne,« je odgovorila Neža.

Ko se je Minka vrnila, so bili vsi

trije že precej zgovorni. Jozelj se je krohotal in pripovedoval, kako je lovil kune in čakal lisice.

Tudi Minka je bila rdeča od mraza in zelo dobre volje; take Herman še ni videl.

»Pozdravljena, deklica,« ji je ponujal roko, nalil kozarček in nazdravil: »Izpijmo na Minkino zdravje!«

Neža je bila vsa blažena. Bodrilno je gledala hčer, ki se je branila pijače. Bala se je, da ne bo užalila gosta. Končno je le izpila.

Potem je Herman stopil v vežo po nahrbtnik in ga začel počasi razvezovati. »Nekaj sem vam prinesel.«

Najprej je izvlekel lepo, mehko zeleno ogrinjalo.

»To je za vas, mati!«

»Kako da zame, gospod? To me bodo ženske v cerkvi zavistno gledale!«

Spet je segel v nahrbtnik.

»To je pa za Minko!«

Razgrnil je lepo svilen ruto. Barve so se ob petrolejkini luči vijoličasto rdeče prelivale.

»Oh,« je zardela Minka, »hvala!« Jozlju je dal najprej kup zavitkov prijetno dišečega tobaka, ko pa mu je ponudil lepo okrašeno in poslikano tirolsko lovsko pipo, so se staremu zaiskrile oči.

»Ravno prav, prav danes sem ostal brez tobaka!« Stopil je za peč po mačkov meh in ga napolnil.

»Tudi pipo bom poskusil!« Nabalal jo je, prižgal in zadovoljno puhnil.

Neža je skuhala dobro večerjo in še so posedeli, saj je Jozlju tekla beseda kot že dolgo ne.

»O pravem času ste prišli. Gamsi imajo čope, da nikoli boljših. Takega vam bom pokazal, da ga boste veselili,« je začel Jozelj razvijati lovski načrt.

»Rad bi prišel do lepega čopa! Stric je gamsa zelo pohvalil. Obljubil je, da bo prišel, ko bo le utegnil.«

»Toda, gospod, če hočete dobiti dobrega kozla, bova morala v

peči. Nad Črno steno se že nekaj let drži imeniten kozel; odkrijem se, kadar ga vidim.«

Naslednji dan sta se odpravila v goro. S seboj sta vzela dereze in okovani palici. Prespala sta v koči, nato pa krenila v Stog. Sneg je bil trd, srež je škripal pod vsakim korakom. Že na daleč je pred njima vse bežalo.

»Slab je lov v takemle snegu, toda v Stogu bo boljše. Tam so plazovi odgrnili pobočje,« je menil Jozelj. Herman je ogledoval lesketajoče se pobočje in boječe vprašal: »Ali bova prišla gor?«

»Bova ali pa ne. Saj ni tako strašno, kakor se vidi od daleč. Velike konte so razpotegnjene, samotarski gamsi imajo v njih prav dobra zavetja.«

Ko sta lovca pod steno navezala dereze in se še malo odpočila, sta pripravila puški in vstopila.

Počasi, korak za korakom, sta se vzpenjala po zbitem plazišču precej strme grape.

»Ali bo šlo? Če mislite, da je nevarno, se lahko obrneva. Lovila bi pod pečmi.«

Hermana je bilo sram, da bi pritrdil namigu. Strmo skalovje je vabilo tudi Hermana. Rad bi se preizkusil. Nevarnost ga je zamikala. Bil je eden tistih ljudi, ki jih neka stvar hitro pritegne in jih navduši. Poskusijo, ne da bi premišljevali, če so ji kos.

Zasopla sta se, preden sta zmagala grapo. Že lepo višino sta si priborila. Macesi spodaj so bili majhni. Postala sta in se oddahnila. Jozelj se je ozrl v razdrapano skalovje. Bilo je poledenelo in ponekod gladko kot steklo. Divje čeri so molele iz prepadov kot pošastni čuvarski stolpi.

Jozelj se je potrkal s pipo po glavi: »Buča stara neumna, res sem moral biti pijan, da sem mu tvezil o tem gamsu. Sam sem kriv, da si je vtepel v glavo lov v Stogu. Kaj, če bi mu rekel, naj se vrneva? Ne,

tega pa ne! Saj bo mislil, da sem se jaz ustrašil!«

Na vzhodu je bilo nebo prekrito z rahlo meglico, iz katere se je kot pladenj bleščala sončna obla. Sonce jima je vžgalo upanje in okrepilo moč. Sinje nebo ju je vabilo. Med pečevjem je ležal neskončen mir.

Prečkala sta travnato strmino, oguljeno od plazu. Dobro sta jima služili okovani palici, saj bi roke marsikje zaman iskale opore. Vzpenjala sta se po grudastem plazu tik ob steni, nato pa ju je poševna polica vodila vedno dalje v sivo skalovje. V poledeneli prečki jima je trda predla. Roke so otrdele, puški in nahrbtnika so bili v napoto in nazadnje je bila odveč celo palica. Tesnoba jima je z vsakim metrom bolj lezla v kosti. Jozelj, ki se je že desetletja plazil po pečeh, se sicer ni bal, pričel pa se je bati za Hermana. Videl je, da se mu noge tresejo in strah se mu je zarisal v očeh.

»Še nekaj metrov je takih, gospod. Kaj menite, ali bi se raje vrnila?« Herman ni odgovoril, prevzemala pa ga je vedno večja tesnoba. Pod njim je režal prepad in lesketajoča se globina je z grozo vlekla vase. Iz nje je hladno dihala in opozarjala smrt.

»Ne glejte navzdol in kar pogumno! Sedaj morava naprej, vrnila se bova drugod, kmalu bova na varnem.«

Ko se je polica čez nekaj metrov razširila, sta sedla in si nabirala novih moči.

»Kaj me je vleklo v te preklete konte! Za vse na svetu me nihče več ne spravi v tako zagato! Kdo bi mi na Dunaju verjel, da sem bil v takem skalovju! In to za gamsa, ki je, ali pa ga ni!«

Jozelj, ki je opazil, kaj se godi, je bodril:

»Med lovci ne krožijo zaman govorice, da so v Stogu najboljši gamsi! Redki so lovci, ki se jim zahoče čopa iz teh peči. Kdor pa

ga prinese, ga ne pozabi. Dobro sva opravila. Vse, kar je najhujšega, je za nama.«

Z veliko skrbjo je spravil Hermana pokonci in ko sta bila spet na plazišču v grapi, sta se oba globoko oddahnila.

»Zdaj pa poglejte, kje sva hodila,« je kazal Jozelj polico, ki se je kakor drobna črta vlekla preko stene.

Ko je Herman začutil spet varna tla, se mu je vrnil pogum. Za seboj sta pustila streljaj plazišča, potem pa sta se po travnati strmini počasi in previdno vzpela na skalnato glavo. Pritisnila sta se k steni, odložila nahrbtnika, sedla nanju in jela opazovati.

Divje lep razgled se jima je odprl na vse strani. Tik nad njima je grozeče rasla v nebo Črna stena. Nad njo se je sredi sivih skal v varnem zavetju in zatišju odpirala travnata strmal.

»Ali ga vidite?«

»Kje, kje?«

»Prav nad Črno steno!«

»Velik, tršat samotar,« je ugotavljal Jozelj in napeto opazoval gamsa.

Tudi Herman ga je ugledal: »Daleč je, daleč! Od tod ne morem streljati!«

»Seveda ne, kje neki!«

Vesina, kjer se je gams pasel, je bila strma kot streha cerkvenega stolpa.

»Da, tale je, gospod, ta bi pa bil za na Dunaj!« je tipal Hermana Jozelj in videl veliko željo, da bi ga dobil.

»Glejte, kako bi prišla do njega! Nazaj se je treba spustiti, priti na onile greben in po tistemle kaminu navzgor skozi steno na onole čer! Od tam ga bova imela tik pred seboj.«

Herman je sledil Jozljevemu prstu, ki je risal pot do gamsa. Stresel ga je mraz.

»Kaj pa tistile kamin?« je povprašal.

Potem si je natovoril gamsa na orjaška pleča in se zibaje prestopal nad stometrskim prepadom...

»Včasih ni bil tako divji, sedaj pa se je nekaj odtrgalo. Poizkusiva lahko, če vas je volja.«

Herman je molčal in se boril s strahom in željo. Rad bi imel gamsa, toda polica mu je pobrala preveč moči, da bi brez pomišljanja poskusil.

Gams se je mirno pasel; le včasih je dvignil glavo in se ogledoval, potem pa spet mulil uvele bilke. Čas je tekel, lovca pa se nista mogla odločiti.

Tedaj je nenadoma jeknil strel. Zdrznila sta se, se pritisnila k tlam in se nagonsko ozrla h gamsu, ki se je na mestu zrušil, se strkljal in ujel ob čerih na gredi. Lovcema je zastala sapa. Spogledala sta se. Strelu je sledila mrtva tišina. Potem pa se je prav tako iznenada, kakor je udaril strel, pojavila na grebenu moška postava s puško v rokah. Mož se je razgledal, obesil puško čez ramo in se spustil po gladki, suhi skali v peči, prestopil zasnežen žleb, prečkal polico in se korak za korakom spuščal k čerem, kjer je ležal gams.

Lovcema je ledenela kri, ko sta opazovala drznega človeka nad seboj. Gledala sta, kako se mudi pri gamsu. Videla sta, kako mu je izlekel drob in ga vrgel čez steno.

Potem si je natovoril gamsa na orjaška pleča in se zibaje prestopal nad stometrskim prepadom po robu Črne stene. Hermanu so se od začudenja razširile oči.

Tudi Jozelj je bil ves osupel. Kaj takega, da bi mu divji lovec pred nosom ustrelil gamsa, še ni doživel. Pomislil je: »Prekleti Boštjan, končno sva se le srečala! Lahko bi te upihnil, toda zadeti bi te moral s prvim strelom. Pa ti bom prizanesel. Rešil si mi dekliča, čeprav si mi ga zapeljal. No, in tudi kuno ti štejem v dobro!«

Človek z gamsom se je še vedno mučil po robu prepada in skušal stopiti v polico, ki je vodila iz skalovja.

»Ustrelite ga, Jozelj, ustrelite, preden bo dosegel polico! Skotalil se bo v prepad, nihče ga ne bo našel!«

Z izrazom zveri je Herman pričakoval, kaj mu bo Jozelj odgovoril. Starec se je vznemiril. Desetletja je služboval, pa mu nikdar ni prišlo na misel, da bi streljal prvi. Človek je le človek! Vest mu ni pustila, da bi streljal Boštjana v hrbet v trenutkih, ko se bori z zavratno strmino za življenje in vsak hip lahko omahne.

»Streljajte!«

Čeprav mu je vest govorila, naj ne strelja, je Jozelj dvignil puško, jo

naslonil ob skalo in pomeril. Mušica je pokrila črni tovor na Boštjanovih plečih. Da bi pritisnil?

Herman je trepetal v napetosti blaznega pričakovanja. Pridržal je dih. Potem se je nenadoma spremenil. V njem se je rodilo tiho spoštovanje do človeka, ki ju je visoko prekašal. Postalo mu je žal, da je s svojo voljo narekoval njegovo smrt. Hotel je nekaj reči, pa mu je jezik otrpnil in misel okamenela. Kdo bo ubijalec?

Ko se je človek z gamsom z največjo težavo potegnil na polico, je prijel Jozlja za roko. Starec je odložil puško in oba sta se oddah-

nila. Spogledala sta se. Tipala sta eden drugega in skušala uganiti, kaj čutita.

»Saj bi ga streljal, gospod, pa je predač. Pokrijem ga z muho. Zgrešil bi ga, falota, potem bi naju pa on pomlatil.«

»Kar pustite ga,« je dejal Herman. »Naj jo za danes odnese! Ne bojte se, z njim se bomo še srečali.«

Na grebenu je divji lovec še postal, potem pa je izginil kot teman privid. Lovca sta se dvignila in živahno razpravljala o nepričakovanem dogodku.

»Ta hudič nama je vse prepodil in prekrizal račune!«

Spustila sta se po snežišču in oblezla še nekaj mest, kjer so se navadno držali gamsi. V Rjavih policah sta opazila trop, toda bil je predač. Sestopila sta k Vetrnemu sedlu. Pošteno ju je zeblo, preden sta priganila do koč, ki se dolgo časa ni hotela ogreti.

Po večerji sta takoj legla. Jozelj je večkrat vstal in naložil na ogenj. »Kakšen človek je Boštjan?« je premišljeval Jozelj. »Kaj ga le žene v gore in za gamsi? Saj mu ni za meso, kakor kaže. To bi bil lovski čuvaj! Kaj pa moremo Minki? Deklič ga ne bo pozabil!«

Jozelj je grebel po preteklosti in ugibal o prihodnosti. »Kaj bo Neža napravila z dekletom? Jaz bi mu jo dal! Toda ljudje bodo govorili, da je vzela pastirja, divjega lovca in brezverca! Še ob službo me bodo spravili! Saj ima Boštjan po svoje prav, da se drži v gorah. Prav tak sem bil, ko sem bil mlad, le v goro me je vleklo. Vrag vedi, kdo mu je pospravil očeta? Prav v tem revirju je izginil. Ali bo kdaj prišlo na dan? Najbrž so ga ubili.«

Potem je razmišljal o Hermanu. »Dovolj dobro se je pokazal! Mislim sem, da je slabši. Kako sem ga le spravil skozi peč? Minka mu je všeč. Neža že dela načrte! A človek nikoli ne ve, kaj gospoda misli. Naši ljudje so drugačni. Trdi

so in grobi kakor svet in življenje v gorah, vendar pa jim na obrazu bereš, kaj mislijo. No, kar bo, pa bo! Kaj bi si človek razbijal glavo, čas vse prenese,« se je prevalil in utrujen zasmrčal.

Prihodnji dan sta preležala v koči. Herman je bil utrujen, poleganje pa je prišlo prav tudi Jozljevim starim kostem. »Naležala se bova in naspala, jutri pa dobila gamsa,« je sklenil Jozelj.

Tretji dan ju je sonce našlo že na gazi proti Ogradom. Stog ju je izučil in ni jima bilo, da bi se plazila po pečeh. Zalezovala sta po lovski stezi. »Takole se pa že lovi, to je užitek! Vse kaj drugega je na stezi kakor v Stogu, kjer je človek vedno z eno nogo v grobu,« je razlagal Herman.

»Jozelj, tako lepo hčer imate, da je tudi na Dunaju malo takih. Priakupna je in pametna. Za nekaj let bi jo morali poslati v mesto.«

»Dobra je. Pa kaj hočeš, po meni se je naredila, najraje je v tehle robe. Ni ji za mesto, še v vasi ne bi marala biti. Najbolj je vesela, kadar gre z menoj.«

»No, zakaj pa je niste vzeli s seboj?«

»Saj ste videli, kako je bilo v Stogu. Lov na gamse je za ženske pretežak.«

»Spomladi, ko pridem na petelina, bo pa šla z nama?«

»To pa lahko, petelina posebno rada posluša.«

»Zdaj pa tiho, gospod, če ne, bova prazna.«

Prišla sta nad meli. Imela sta ugoden veter, Jozelj se je previdno tihotapil na rob in počasi pokukal čez peč. Tudi Hermana je poklical. Kaj takega!

Petdeset metrov pod njima se je na kopnjavi pasel gams.

V Hermanu je vse zatrepetalo. Tako blizu gamsa še ni videl. Razločno je videl čokato, tršato telo in debele, močno zakrivljene roglice. Kozel je napravil nekaj kora-

kov, se ustavil ob skali in kopal sneg.

»Star gošar je, dobro ga poznam. To je lovski strel! Ta mora pasti! Tak cilj imate, kot bi bila drvarnica pred vami,« je tiho šepnil Hermanu na uho. »Na koleno in streljajte!«

Herman je počasi pokleknil in pomolil puško čez peč. Gams ga ni začutil, še vedno se je pasel. Dobro ga je pomeril za pleče. Po strelu se je zrušil, se zvalil po strmih plateh in odletel preko pečevja. »Dobro je, pod pečjo ga bova pobrala.«

ln že sta se spuščala proti gamsu. Ko sta prišla do njega, je bil že mrtev. Jozelj je brž odlomil vejico ruševja, jo omočil v krvi, jo dal na klobuk in ponudil gostu.

»Lovski blagor! Na tegale ste pa lahko ponosni.«

Herman si je ves veselo zataknil vejico za klobuk, stopil h gamsu, mu tipal roglice, gladil debeli zimski kožuh in ogledoval srebrno beli čop.

»Takega ima, kot sva želela,« je rekel Jozelj.

(Se nadaljuje)

Foto inž. T. Kočar

Los – največji med jeleni

Po lovskem svetu

Na losa

Ivan Plut,
član Slovenske lovsko-ribiške
družine »Sava«,
Breslau, Ontario, Kanada

Prve dni v oktobru smo se podali na 1000 milj dolgo pot proti severu. Pred nami je bil lov na losa. Na to dolgo pot se nas je podalo šest članov naše lovske družine. Prvi džip smo zasedli John Šnofel, Slavko Mirt in jaz, drugi pa Jože in Henry Pridigar ter Frenk Šnofel. Drugi člani so se lepo poslovili od nas in nam zaželeli dober pogled. Prav vsi smo bili nekoliko nervozni, saj smo šli prvič na losa in severne Kanade nismo poznali.

V Evropi živi ta divjad na Baltiku, v Skandinaviji in Sovjetski zvezi. Los je najmočnejša vrsta jelenov.

Visok je do dva metra in težak do 900 kg, samec nosi mogočno lopastasto rogovje, težko tudi okrog 20 kg. Vsi losi, evropski, azijski ali severnoameriški pripadajo isti vrsti. Losova domovina so močvirski gozdovi. V severni Kanadi živi čez leto v nižinah ob močvirjih. Zjutraj in zvečer odhaja na pašo. Najljubši so mu sočni vršički breze, vrbe, jelše in trepetlike. Hrani pa se tudi z raznimi močvirskimi zelišči. Na zimo pa se preseli v hribovite predele.

Izkazalo se je, da je bila naša nervoza upravičena; ko smo nam-

reč po 24 urah vožnje prispeli na mesto, nas je presenetilo prvo naletavanje snežink. Dogovorili smo se z nekim Indijancem, da nam bo za vodnika po severnih pragozdovih. Že v lepem vremenu je teren tamkaj težko prehodan, kaj šele v snegu, zato si nismo upali pre-daleč v globino gozda. Ustavili smo se ob nekem močvirju in se razdelili v dve skupini. Ko smo se utaborili, je bilo že pozno popoldne. Utrujeni od dolge poti smo legli k počitku, toda ob »prečudo-vitem« tuljenju volkov nismo mogli zaspiti. Zajtrk je bil hladen, ker kuriti nismo smeli, saj ima los izreden voh. V jutranjem mraku so med kapljami dežja rahlo naletavale snežinke. Temperatura je morala biti okrog ničle. Indijanec nas je odvedel vsakega posebej na stojišče, sam pa se je odpeljal s kanujem klicat losa, kajti bil je čas roka. Klical je tako dobro, da nisi vedel, če se morda ne oglašja prava losova košuta. Prva losova družina se je pokazala daleč pred Slavkovim čakališčem, a ni streljal, ker je

Prva slovenska lovsko-ribiška družina v Kanadi. V zadnji vrsti: Jože Pridigar, Lojze Hohnjec, Martin Cinžar, Toni Fioreli, Toni Cerjak, Slavko Mirt; sedijo: John Šnofel, Leo Alič, Vinko Kodrič, Henry Pridigar, Ciril Nemec, Frenk Šnofel; na tleh: Ivan Plut, Martin Mirt

bilo predaleč. Indijanec je nadaljeval z oponašanjem košute, toda los se je samo še nekajkrat odzval, potem je pa utihnil.

Bilo je že tri popoldne, ko se je Indijanec pripeljal do mojega čakališča. S seboj je imel še Johna. Rekel je, da se v takem vremenu los stiska pod košatimi smrekami, da mu ni kaj prida za ženitev in da ne bo uspeha. Ker je bilo zelo hladno, smo posedli in popili vsak kozarček viskija. Medtem je Indijanec nekajkrat poklical in glej, v daljavi se je pojavil los! Skozi daljnoglede smo opazovali njegovo krasno, mogočno rogovje. Ponosno je dvignil svojo sicer nerodno konjsko glavo in opletal z velikim ovčjim gobcem. Koža podvratnica z dolgo brado mu je bila kakor fantu kravata, kadar se gre ženit. Na svojih visokih nogah je stopal po močvirju kakor kralj severa. Za strel je bil predaleč. Dogovorili smo se, da ga obkolimo. Slavko –

iz naše skupine – je bil na svojem čakališču niže ob vodi, zato ni vedel, kakšen prizor se nudi Johnu, Indijancu in meni.

Z Johnom sva se hitro odpravila na zalaz in si losovo meso že predstavljala v loncu.

Priplazil sem se na strelno razdaljo. Ko sem pogledal skozi svoj daljnogled na 308 remington polavtomatki, sem začel drhteti, zgrabila me je lovska mrzlica... Toda zbral sem se in pomeril. Ko je odjeknila moja puška, je počil z druge strani tudi Johnov strel. Los je kleknil, a samo za tren očesa. Dvignil se je, zdrvel proti gozdu in izginil.

Po krvavih sledovih na snežnih tleh smo ga iskali dva dni. Preplaval je veliko jezero in izginil. Nismo ga našli, toda kmalu za nami so ga blizu mesta, kjer smo nehali iskati, našli tamkajšnji gozdarji. Toda to smo zvedeli šele, ko smo se že vrnili na jug – praznih rok.

Iz avstrijske lovske revije Der Anblick, št. 5-1972

Steklino, 18 primerov, so ugotovili v mestu in okrožju Lindau ob Bodenskem jezeru v drugem polletju 1971 in sicer na 1 srni, 8 lisicah, 1 jazbecu, 2 mačkah in 3 govedih.

Francija je prepovedala za 3 leta trgovino z gamsi in divjimi petelinimi ali z izdelki iz telesnih delov teh živali.

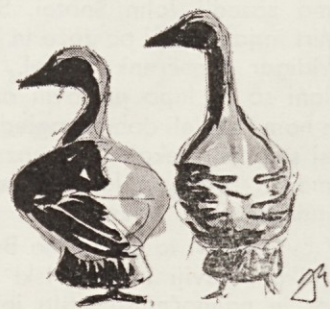
V Italiji je bilo v lovni sezoni 1971 53 ljudi na lovu ubitih in tisoče ranjenih.

Na Poljskem so v bližini Gdanska, Kossalina (Köslina) in Opollea (Oppelna) našli čez 2000 volkov kot stalno divjad.

Švicarska zveza podjetij za kožuhovino je sklenila, da ne bo več trgovala s kožami živali, ki jim grozi izumrtje.

Nacionalnega parka v Tatrach odpade na ČSSR 51 000 hektarov, na Poljsko 21 000 hektarov. Od skupne površine je okoli 65 % gozda. V češkem delu je sedaj 900–1200 jelenjadi. Presežek po planu odstrela in trofeje dosegajo 200 do 220 točk. Računajo, da je tam kakih 25 medvedov in približno toliko risov. Srnjadi je okoli 400, gamsov pa okoli 850.

M. Š.

Lovski oprtnik

Pred sedemdesetimi leti

Poleg manjših lovov je prirejal znani Alojz Pavlin iz Podbrezjij vsako leto na dan 2. novembra »ta veliko jago«. V tistih časih je bil ta dan šole prost, pa smo dečki iz sosesčine lahko sodelovali pri lovu kot gonjači.

Razen domačih lovcev je Pavlin na ta lov povabil še mnogo znanih lovcev od drugod. Najbolj so mi ostali v spominu Kapus iz Kamne gorice, iz Kranja pa prof. Herle, sodnik Seliškar in ing. Bloudek – konstruktor planiške skalalnice in tudi Pavlinovega kozolca v Podbrezjah.

Glavno vlogo pri tem lovu je imel domačin, lovec z dušo in telesom, s krvjo in mesom, Jaka Stroj, po domače Gradovec iz Podtabora. Desno stopalo je imel zavito pravokotno navznoter, pa je vseeno hitro hodil in ni nikoli zaostajal za drugimi lovci. Razen tega je bil na eno oko slep. Kak hudo mušni lovec si ga je v šali »privoščil«, češ da si je sam »nekaj naredil«, da mu ni treba pri streljanju zamižati. Imel je čudovito dober spomin. Jager je bil »od mvađga sm«, kot se je sam izražal.

Pri »ta velki jagi« je on dolašal dobra stojišča gospodom iz mesta. Poučil jih je, od katere strani bo dolgo-

uhec pritekel in na katero stran jo bo ubral, če ne bo v ognju obležal. Posebno skrb je imel za nas gonjače. Že več dni pred lovom je pripravil močne palice, s katerimi nas je ves čas priganjal, da smo morali tolči po grmovju, ko da je v vsakem grmu po več zajcev. Zraven pa smo morali vpiti in kričati, da smo bili po lovu pošteno hripavi. Poleg domačih lovcev so privedli tudi povabljeni lovci svoje pse. Te je v lovišče vodil en sam lovec na vrvicah.

Tuji lovci so Gradovca posebno radi imeli zaradi originalne podbreške govorice. Poznal pa je tudi veliko lovskih vraž. Večkrat je bil na lov povabljen lovec (imena se več ne spominjam), ki je bil dober slikar in je imel tudi pesniško žilico. Nekoč je bil lov slučajno na kvartirno nedeljo. Ker dolgo ni bilo nobenega zajca na spregled, pravi Jaka: »Slišite gospodje, dons pa nč ne bo, dons pa coprnica po luft leta!« Takoj je ta lovec zložil primerno kitico:

Ta stara dons po luft frči,
zato nobenga zajca ni!

Na leseno tarčo pa je naslikal, kako coprnica jezdi metlo, spodaj pa je prazna ravan, brez zajcev.

Drugič spet dolgo časa ni bilo nobenega zajca, pa je tolažil lovce:

»Le mav potrpi, še vselej kadar preh nisem nč ustrelu, na vrh Gobovc me je pa še vselej zajčk čakov. Prov zrav n Kovačovga znamna je zdu!«

Spet je lovec slikar zložil

kitico in naslikal zajca, ki čepi ob znamenju:

Ta zverina te Jaka
vrh Gobovc dons čaka.

Nekoč se mu je sanjalo, da je toliko zajcev ustrelil, da jih je drugi dan na Taboru prodajal romarjem. »Pa še kar precej dolg štant sem mogu naštimat,« je pristavil. Spet drugič se mu je sanjalo, da so zajci z zajkljami plesali v gozdu. Pa pravi: »Gotov so vedl' de bo drug dan jaga, pa so rekl' mav se še poveselimo.« Omenjeni lovec je na to pripoved zopet zložil verz in naslikal prizor:

Zajkla hiter še en švic in
švaga,
jutri je konec, pri Pavlin'
bo jaga.

Omenjeni lovec je na pripovedi lovca Jaka zložil še več podobnih kitic in naslikal temu primerne prizore, a se jih žal več ne spominjam, saj je od takrat preteklo že blizu sedemdeset let.

Po značaju je bil lovec Jaka poštenjak, odkritosrčen in dobrega srca. Številnim otrokom je bil dober družinski oče. V večna lovišča se je preselil 20. 10. 1926. Naj mu bo blag spomin!

Janez Kozjek

Medved in pet prašičev

Nekovo leži na desnem bregu Soče, v lovišču LD Kanal. V tem predelu lovišča se lovi le enkrat, dvakrat letno; teren je poraščen in težko dostopen. V sredo proti večeru, 23. 8. 1972, se je v ta predel napotil lovec Damjan Peternej iz Kostanjevice, da pogleda za divjimi prašiči. Ko je stopal po stezi, po kateri se le redko kdo napoti, zagleda medveda, kako obira lešnike. Ni vedel, kaj naj stori. Ali streljati ali pa jo popihati nazaj domov. Ko se je medved usmeril proti njemu, je kljub strahu in presenečenju naperil karabinko in ustrelil. Kosmatinca je zasukalo, nakazal je strel ter začel godrnjati in otepati okrog sebe. Potegnil se je

v bližnji grm, za seboj pa puščal krvavi sled, ki ga je Damjan osvetlil z žepno baterijo. Zaradi teme je bilo ranjenega medveda nevarno zasledovati. Vrnil se je domov, drugi dan pa rano nadaljeval z iskanjem skupaj z nekaterimi lovci in s svojim psom. Dobili so ga po petsto metrih, poginulega od strela. Spravili so ga do ceste in naložili na fička, kajti imel je le ca. 100 kg. Po pregledu in »strokovni oceni« v Kanalu so ga odpeljali v Tolmin nagačiti. Nagačen bo stal v lovski koči na Srednjem.

Isti večer je v sosednjem lovišču LD Anhovo padlo tudi pet divjih prašičev, kar je vse skupaj poseben rekord.

T. O.

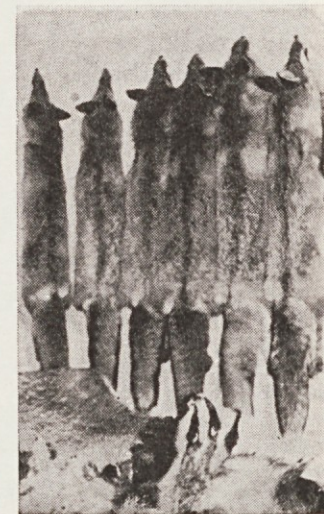
Pripomba: Pobijanje nedoraslih medvedičev, čeprav na območju, kjer medved ni zaščiten, ni častno lovsko dejanje. – Ur.

Vztrajen lovec na lisice

Kmalu bo minilo deset let, odkar je stopil v lovske vrste Jože Groznik z Blečjega vrha pri Polici. Je izredno vnet lovec na roparice, od šoj do lisic. Vsako leto za občni zbor lovske družine ima največ točk. Lahko je zgled številnim članom LD

Enoletni plen
Jožeta Groznika

Foto S. Ponikvar

Zvitorepka

Lisica ti zvita, pred domom sediš,
ko lovca zagledaš, v luknjo zbežiš.
Terierček togotno za tabo zdrvi,
te v domu napade, ven napodi.

V silnem skoku poženeš se v beg,
za tabo pa lajež in strelji vsevprek.
V zavojih na levo, malo nazaj,
tam je rešitev prostrani tvoj gaj.

Še lovce in pse za nos boš vodila,
tvojim zvijačam niso še kos.
Oprezno prideš – če prideš – pred cev,
strelji nate bodo še večkrat prazen odmev.

Avgst
Molan

Višnja gora. Toda Jože tudi roparicam priznava lovopust. Ko imajo mladiče, jih ne ugonablja. Prednost daje lovu na lisice s čakanjem. Nobena zimska noč ni premrzla, da ne bi z vnemo hodil ob mesečini na lisice. Naj navedemo, da je poleg svoje skoraj celodnevne službe v času svojega lovskega udejstvovanja uplenil 160 lisic, da ne omenimo drugih dlakastih in pernatih roparic. Lovskemu tovarišu Jožetu še mnogo uspehov na lovu, zlasti pri čakanju na lisice!

S. P., LD Višnja gora

Ali sklep velja samo za nekatere?

Na zadnjem občnem zboru Lovske zveze Slovenije je bilo soglasno dogovorjeno, da je lovna doba na divje prašiče od 15. 7. do 15. 2. Nekatere lovske organizacije pa so to lovno dobo še skrajšale. Prav zaradi tega je nerazumljiva novica, da je lovski čuvaj GL Rog Kočevje 10. junija letos uplenil vodečo svinjo. Novico je sporočil eden od delegatov lovskih družin na seji upravnega odbora LZ Kočevje in je zabeležena tudi v zapisniku te seje. To nerazumljivo dejanje je vzbudilo upravičeno ogorčenje, zlasti pa je zavrlo prizadevanja nekaterih lovskih organizacij za ohranitev in pomnožitev že skoraj iztrebljenih divjih prašičev na Kočevskem.

B. Krže

Pretepaška medvedka odstreljena

V četrtek, 24. avgusta 1972, je Ivan Grajš, lovec gojitvenega lovišča »Rog«, na košenicah pri Oneku položil na dlako medvedko, ki je 11. avgusta napadla brata Mladena in Franja Klariča iz Oneka.

Starejšega 14-letnega Franja je premikastila, da je nezavesten obležal. Sedemletni Mladen je nato vlekel nezavestnega brata okoli 250 m daleč. Na poti ju je me-

»Tam sva zagledala mlade medvedke, a sva mislila, da so psi, zato sva šla naprej,« je pokazal Franjo Klarič. Ob njem je brat Mladen

dvedka še dvakrat napadla. Obakrat se je spravila le na starejšega. Mali Mladen pa se je vedno znova zapodil v medvedko in se boril za brata. Tepel jo je s palico

in vlekel za dlako, pa tudi oba medvedkina mladiča je tepel. Odnehal ni niti, ko ga je medvedka udarila po nosu in zbila na tla. Zaradi napornih bojev z medvedko

je Mladen po 250 m omagal in zajokal ob nezavestnem bratu. Jok je slišala Boja Marjanovič in nato z Mladenovo pomočjo privlekla nezavestnega Franja domov.

Ivan Grajš z uplenjeno pretepaško medvedko. Zraven Karel Debevec in Ivan Mihelič, ki sta pomagala pri prenosu in prevozu medvedke

Obe foto J. Primc

Mali Mladen ni vedel, da se je tepel z medvedko. Misli je, da brata napada velik pes. Odkar so mu povedali, da je tepel medveda, se boji miličnikov. Najbrž mu je kdo razložil, da so medvedje zaščiteni in da jih ni dovoljeno tepsti.

Ivan Grajš, poklicni lovec goj. lovišča Rog, je o lovu na medvedko povedal:

»Že julija smo bili obveščeni, da je medvedka napadla pri Rajndolu delavca Franca Nagliča iz Mozlja in ga hudo poškodovala. Naslednji dan sem medvedko opazil pri Kočarjih, čez nekaj dni pa je prišla na oneške košenice, kjer je obirala lešnike. Tam je tudi napadla Franja in Mladena Klariča. Vodja lovišča 'Rog' L. Švigelj je poročal o medvedki inšpektorju za lovstvo pri republikanskem sekretariatu za kmet. in gozdarstvo in prosil za odstrelnost dovoljenje. Iz Ljubljane smo dobili okoli 15. avgusta nalog, naj jo odstrelimo.

V petek sva šla z rudarjem Ivanom Lajovcem na oneške košenice postavljat prežo. Bil sem brez puške in prav takrat je zatulila in skočila proti nama medvedka. Tulila je in se postavljala pokonci, ker pa sta šla mladiča stran, naju ni napadla. V soboto sem šel na našo upravo in predlagal inženirju Cirilu Štrumbliju, naj gre odstreliti medvedko. Jaz sem namreč doslej položil na dlako že 34 medvedov. Seveda so v tem številu zajeti medvedje, ki so jih lovci-gostje obstrelili.

Inženir Ciril je bil takoj pripravljen in šla sva. Na košenicah sem ga poslal naprej, jaz pa sem šel za njim. Ko je prišel do leščevja in odtrgal lešnik, je medvedka na drugi strani grma prav tako odtrgala lešnik in spustila vejo, da se je zravnila. Ko naju je začutila, je začela tuliti, a nisva mogla streljati, ker je tam grmovje preveč gosto. Videla sva le mladega medvedka, ki je splezal na brezo in nato spet dol. Medvedka je medtem tulila, a iz grmovja ni prišla. Po kakih desetih minutah je tuljenje potihnilo in medvedka z mladičema se je umaknila,

midva pa sva odšla brez plena domov.

Ko sem 24. avgusta popoldne prišel domov, me je obiskal inženir Ciril in mi naročil, naj kar jaz ubijem medvedko. Republiški inšpektor za lovstvo tovariš Lakner se je namreč spet zanimal, če smo medvedko že odstrelili. Vprašal sem soseda Karla Debevca in Ivana Miheliča, če gresta z menoj. Ko smo prišli do košenic, sem ustavil avto. Po stezi smo šli med leske. Kmalu sem zaslišal hrustanje. Pomočnikoma sem dal znak, naj bosta tiho. Povzpeli smo se na prežo za čakanje jelenov. Od tam sem najprej zagledal mladega medvedka, nato pa še medvedko. Bili so kakih 80 m daleč. Medvedka nas je kmalu začutila in je začela tuliti. Ko se je postavila na zadnji nogi, sem ustrelil.

Veste, medvedje sploh niso nevarne živali. Zelo redko se zgodi, da bi medved napadel človeka. Včasih napade le medvedka, ki se boji za mladiče, kakor se boji vsaka mati za svoje otroke. Toda ta medvedka je bila res izredno napadalna. Razen tega je bila tudi zelo glasna, saj je pogosto tulila. Kolikor vem, je v vsem pokojnem obdobju medved v Sloveniji ubil le enega človeka, koliko pa se jih ubije vsak teden z avtomobili?»

Pred slovesom, ko je Ivan Grajš odprl za lovski blagor dva fruškogorska bisera, sem ga vprašal še to in ono. Dejal je: »Medvedka je tehtala po moji oceni 120 kg. Je bila zelo suha, ker je dolgo dojila oba mladiča, ki sta zdaj težka že po 30 kg in dovolj velika za samostojno življenje.«

Jože Primc

Na lisice s strihninom

Člani LD Grad – Kuzma iz Prekmurja izvedemo vsako leto zastrupitev roparic v lovišču.

Naše lovišče leži na skrajnem koncu severovzhodne Slovenije. Na severu se dotika avstrijskega ozemlja in na vzhodu madžarskega. Ugotavljamo, da avstrijski

lovci posvečajo precejšnjo pozornost pokončevanju roparic, obratno pa je v sosednji Madžarski, kjer je lov v obmejnem pasu v zakonom zabranjen. V tem predelu, pretežno poraščenem z gozdovi, se množijo roparice, ki na zimo pridejo z Madžarskega v naše lovišče in delajo večjo škodo na divjadi.

Novembra preteklega leta, ko je zapadel prvi sneg, smo opazili v lovišču več lisicjih sledov, še posebno na območju Trdkove, Doliča in Grada. Najdeno je bilo tudi več raztrganih zajcev in fazanov. Kmetje pa so se začeli pritoževati, da jim lisice v nočnem času odnašajo kokoši iz kurnikov. Bilo je torej treba nekaj storiti.

Ker so lisice napadale pretežno perutnino, smo se dogovorili z rejci piščancev, da so nam preskrbeli mrtve piščance. Uporaba cianovodika ni dovoljena, zato se pač poslužujemo strihnina. Piščance smo torej zastrupili s strihninom in vabe raznesli na težko dostopna mesta v lovišču ter jih z vrvjo privezali za korenine in debla. Čez nekaj dni smo nastavo pregledali in ugotovili, da so roparice pojedle vse. V neposredni bližini smo našli 2 mrtvi lisici, 1 jazbeca in 2 kragulja. Marca tega leta pa so nas kmetovalci obvestili še o naknadni najdbi 2 lisic. Menimo, da je prav tolikšno število roparic končalo v

grmovju in ostalo neodkritih. Stalež lisic smo v lovišču tako znatno znižali. To trditev lahko podkrepimo s tem, da smo v preteklih letih do konca meseca maja odkrili v lovišču po 10 in več rogov z mladimi lisicami. V tekočem lovskem letu pa le 2 legli.

Miran Pevec

Fotoamater

Gamsji defilé

Junjskega sončnega jutra sem stal nad lško in opazoval pokrajino pred seboj. Od dežja umito nebo so obrobjali Travná gora, Snežnik pa Bloška planota in Krim. Bilo je že pozno jutro, 20 minut pred deveto. Pod skalo, na kateri sem stal, je majhna jasa. Ko se tako oziram na vse strani, zaslišim levo pod seboj rahel šum. Med drevjem zagledam gamsa, ki rine počasi naprej. Bila je koza z mladičem. Fotoaparat name-rim na jaso in čakam, da pride žival na plano. Res je bila kmalu na jasi, a nisem utegnil sprožiti, ker se je takoj prestopila proti skali, na kateri sem stal. Potem

mi je v hipu zginila iz vida. Ko vrtim skalo razdalj na teleobjektivu, pa že stoji koza z mladičem štiri metre desno od mene. Aparat imam v roki, teleobjektiv naravnani na štiri metre pa si ne upam dvigniti k očem. Koza obrača glavo in seveda tudi name ne pozabi pogledati. Jaz stojim na skali ko kip, koza pa s kozličem za rob. Nisem še utegnil zakleti, saj sem zopet ostal praznih rok, že priteče druga koza z mladičem. Ustavita se na jasi. Ko aparat škrtne, me koza zagleda, zapiska in že odbržita naprej. In tu je že tretja koza z mladičem. Spet klip! Potem še kozel, pa četrta in peta koza, obe kozličema. Jaz pa samo pritiskam na sprožilno in v naglici komaj obračam film naprej. Osemkrat sem uspel pritisniti, kot sem pozneje ugotovil. Moral bi se jim pismeno zahvaliti za vse njihove postanke na jasi. Zanimivo je, da so vse živali postale v varni razdalji ena za drugo. Kakšni varnostni ukrepi, ko so v tropu najmlajši! Ne bom trdil, da je bil za tretjo kozo res kozel. To samo domnevam, ker ni imel mladiča. Rogljev sploh gledal nisem, ker sem bil preveč zavzet s fotografiranjem. Le to sem opazil, da so bile koze precej mršave. Materinstvo je pač težavno opravilo. Z odprtimi usti sem zrl v smer, kamor so gamsi odhiteli. Ko sem prišel malo do sape, sem se začel potihem smeјati. Sam ne vem, ali od veselja ali od histerije, ker mi je zopet izpodlelel »veliki met«. Počasi so se mi od razburjenja začele tresti noge. Vse je prihajalo šele za menoj. Lovska mrzlica torej tudi fotomaterju ne prizanesel! Živci so bili tako napeti, da sem se ustrašil še lastnih korakov, ko sem stopal nazaj proti cesti. Malica mi je nato potolažila želodec in pomirila živce. Pozneje sem premišljeval, kako bi bila dobrodošla kamera v takih situacijah in ne le moj ubogi 135 mm teleobjektiv. Pa še nekaj sem spoznal kot ne-lovca, da je v lovski latinščini vsaj 70 % resnice.

Ing. Tomaž Kočar

Mladi pišejo

V kraljestvu jelenjadi

Ponoči so iz gozda odmevali prečudni glasovi, globoki in močni. Prihajali so iz najgostejših goščav, doneli pa so tudi sredi goličav. V svoji sobi sem jih poslušala in poslušal jih je tudi moj oče. Zgodaj zjutraj mi je rekel: »Grem pogledat, kaj je novega v gozdu.« Seveda sem »moral« z njim.

Odpravila sva se po ozki vijugasti stezi, pokriti s suhim listjem. Dolgo sva hodila brez besed. Tedaj pa sva nenadoma obstala. V daljavi je zagrmel silen klic. Jelen je začel rukati, v začetku z globokimi, kratkimi glasovi, kakor da bi stokal. Vedno silnejši je bil njegov klic. Mogočen bas se mu je valil iz prsi. V daljavi so mu odgovarjali drugi jeleni. Z očedom prideva do roba jase in

obstaneva kakor začarana. Veličasten prizor! Iz goščave stopa jelen, a se ustavi, stegne vrat in glavo, rogove položi po hrbtu. Mogočno zaruka. Vidiva, kako mu grom njegovega glasu stresa glavo. Ob sebi ima pet košut, ki drhte v napetem pričakovanju. Čas ljubezni je...

Tedaj se skozi največjo goščavo pritihtopi drug jelen. Previdno prihaja, vendar trimasto. Videti je mlajši in šibkejši. Ponosno sta stopila drug drugemu naproti in se pognala s čelom ob čelo, z rogovjem proti rogovju. Rinete in pritiskata, z glavama vedno nižje ob tleh. Oči se jima svetijo plameneče in sapa jima glasno hrope iz odprtih ust. Kdo bo močnejši? Stari ali mladi? Dolgo boj ni odločen. Končno stari jelen začne popuščati.

Moč mu pojema in umika se. Mlajši se mu zakadi v bok in odloči zmago. Strmela sem v mladega ponosnega jelena, ki je kot gospodar ozemlja odhajal s petimi košutami z bojišča.

Irena Pogačnik

Prijateljca

Foto J. Bogataj

Lovska organizacija

Kako gospodarimo v LD Jezersko

LD Jezersko upravlja gorsko lovišče med dvema Storžičema in dvema Grintovcema, ki na severu meji v vsej svoji dolžini na Avstrijo. V tem kraju je domačinom priljubljen lov že iz davnih časov, saj jim je poleg planinstva in smučanja edini šport. Lovišče meri 4600 ha, LD pa ima 58 članov, čeprav je bila ob ustanovitvi postavljena omejitev na 25 članov.

Na Jezerskem ima divjad težke življenjske pogoje, saj traja zima tako rekoč 7 mesecev na leto. S skupnim naporom vseh članov pa nam je uspelo v 15 letih, odkar obstaja družina, napraviti vzorno lovišče, kinam ga lahko zavida marsikatera LD in sosedi onstran državne meje. Iz leta v leto povečujemo zimsko krmljenje za približno 5 ton. Za zimo 1972/73 smo pripravili že 35 ton krme (sena, pese, koruze, divjega kostanja in krompirja). V naslednjih letih, ko bomo zgradili prezimovališči za jelenjad, pa predvidevamo porabo krme do 50 ton letno. Krmišča za jelenjad so vzorno narejena, prav tako krmilnice in samokrmilnice za srnjad, dovolj je visokih prež in solnic. Pred kratkim si je naše lovišče in krmišča ogledala avstrijska lovška delegacija iz sosednjih lovišč z grofom Turnom na čelu. Gostje so bili prijetno presenečeni, saj se oni s takimi krmišči ne morejo pohvaliti. Rekli so, da bodo delali krmišča po našem vzorcu.

Zelo dobro so se obnesle ograjene krmilnice in samokrmilnice za srnjad, zato jih planiramo še več. Prihodnjo zimo bomo poskusili tudi z zimskim krmljenjem gamsov; med Malinškom in Babami smo napravili veliko kopo sena. Če se bo obneslo, jih

bomo drugo leto napravili še več. Ko pripravljamo krmo za divjad, ne vidiš na livadah pri senu samo lovcev; na pomoč priskočijo tudi njihovi svojci in celo pripadniki JLA – graničarji, ki so z lovci v tesni povezavi.

Sedaj so v teku priprave za gradnjo obore za prezimovanje jelenjadi. Zgradili jo bomo prihodnje leto, leta 1974 pa še drugo. To zato, ker jelenjad dela občutno škodo v gozdovih zlasti v zimskih mesecih.

Da smo v preteklem obdobju intenzivno krmili in dobro gospodarili, nam dokazuje stalež divjadi, zlasti jelenjadi. Spomladanski stalež jelenjadi je bil 68, bonitirani pa 34, tako da je stalež za 100 % presežen. Potem ni čudno, če se sredi dopoldneva sprehaja po asfaltni cesti med turisti na Jezerskem jelen-dvanajsterak.

Plan odstrela jelenjadi v letu 1972/73 je bil 25 glav. Na predlog gozdnega gospodarstva Kranj je oddelek za gospodarstvo SO Kranj povečal odstrelni plan na 35, tako da bomo zmanjšali stalež za 50 % ali na bonitirano višino in tako omejili tudi škodo v gozdovih in na poljih, toda na lovskem posvetu 19. 8. 1972 smo se dogovorili, da bomo odstrelili le 25 jelenjadi, 10 je bomo pa žive odlovili in jo ponudili v odkup. Na ta način bomo obogatili z našo jelenjadjo še kakšno drugo lovišče.

Že doslej smo uplenili nekaj lepih jelenov; njihovo rogovje je bilo poslano na Slovensko lovsko razstavo v Maribor. Vendar s tem nismo zadovoljni; če smo do sedaj dajali prednost kvan- titeti, smo se sedaj odločili za kvaliteto. Sklenili smo, da bomo v letošnjem letu streljali samo jelene I b in II b.

Če bi se kateri izmed lovcev spozabil in prehitro ukrivil prst ter uplenil jelena I a ali II a, mu bo odvzeta trofeja in prepovedan lov na jelena 10 let. Starešina LD ing. Jurij Skuber je na lovskem posvetu z diapozitivi nazorno prikazal, kakšne jelene lahko odstrelimo in kakšnih ne. Prav tako je praktično po-

Posebna krmilnica, imenovana »samokrmilnica«, v lovišču na Jezerskem. Vanjo je lahko spraviti večjo zalogo krme, ki se pri praznjenju spodaj v jaslih pomika navzdol. Taka krmilnica je zlasti koristna ob visokem snegu, ko je težko spraviti krmo v oddaljeni revir

Obe foto T. Gustinčič

Seno so lovci pokosili in posušili ter naredili kopo. Od tu so ga ob pomoči svojih žena in otrok prenesli v krmilnico

kazal več primerkov odpa- dlega jelenjega rogovja od enega do petega leta, z dobro in slabo zasnov, tako da se ne bo mogel nihče sklicevati, da ni vedel, kakšen jelen je za odstrel in kakšen ne.

Če bomo tako gospodarili, upam, da bomo na naslednjih slovenskih ali jugoslo- vanskih lovskih razstavah pokazali še več kvalitetnih jelenjih trofej.

Tone Gustinčič

»Zakon z dné 17. aprila 1884, s katerim se uvájajo lovske karte za vojvodino Kranjsko«

Po knjigi: Landes-Gesetze und Verordnungen für das Herzogthum Krain zum Gebrauche der k. k. Gendarmerie, Jahrgang 1884 und 1885, Laibach 1886, Druck und Verlag von Klein & Kovač.

(Pokrajinski zakoni in odredbe za vojvodino Kranjsko za uporabo c. kr. žandarmerije, letnik 1884 in 1885, Ljubljana, 1886. Tisk in založba Klein in Kovač)

Naslovna stran je le v nemškem jeziku, sicer je pa zakon natisnjen v dveh jezikih; na levi strani je tekst v nemškem, na desni pa v slovenskem jeziku.

Po nasvetu deželnega zbora Moje vojvodine Kranjske ukazujem takó:

§ 1.

V vojvodini Kranjski ne sme loviti hoditi nihče, kdor nima od pristojnega oblastva na Kranjskem izdane lovske karte; samo v okrajnih loviščih se sme loviti brez nje.

§ 2.

Izdati lovsko karto pristoji političnemu oblastvu prve stopnje, v čigar uradnem okolišu ima tisti, ki prosi zanjo, svoje vsakokratno stanovišče, in lovske karte sme zgoraj omenjeno oblastvo izdajati tudi tujem, ne na Kranjskem stanujočim osobam.

§ 3.

Lovska karta, za katero je plačati 3 gld. pristojbine, veljavna je za jedno leto.

§ 4.

Posesnik lovske karte mora taisto vselej, kadar lovi, pri sebi imeti ter jo pokazati varnostnim organom, ako to zahtevajo. Ta lovska karta velja samo za Kranjsko in samo za tisto osebo, na katero ime je izdana.

§ 5.

Lovska karta sama na sebi še ne daje pravice loviti. Predno tedaj dotično oblastvo izda lovsko karto, mora se prepričati, da je prosilec že dosegel pravico loviti.

V dokaz pravice loviti, zadoštuje tudi, da dotičnik pokaže povabilo na lov, vročeno mu od lastnika ali zakupnika lova.

§ 6.

Oproščeni so, da ne plačujejo pristojbine za lovsko karto:

priseženo lovsko nadzorstvo med časom svoje službe, učenci nižjih gozdarskih šol in gozdarski praktikantje med časom svojega šolanja oziroma učenja.

§ 7.

Lovske karte je izdavati po obrazci A, ki je pridejan temu zakonu.

§ 8.

Izdanje lovske karte je odrekati:

a) tistim, ki ne dokažejo, da imajo pravico loviti;

b) nedoletnim, potem gozdarske šole dijakom, gozdarskim učencem in pomočnikom, ako ne prosijo zanj pri prvih njih očetje ali varuhi, pri drugih šolsko vodstvo, in pri poslednjih njih učni gospodar ali gozdnega okraja vodnik;

c) delavcem, ki delajo na dnino, in ubogim, ki dobivajo podporo iz dobrotelnih zavodov ali iz občinskih novcev;

d) na umu bolnim in pijancem;

e) za pet let po preteku kazenske dóbe onemu, ki je bil za krivega spoznan hudodelstva zoper varnost osebe ali lastnine;

f) za tri leta po preteku kazenske dóbe onemu, ki je bil po § 335 kazenskega zakona za krivega spoznan

pregreška zoper varnost življenja s tem, da je neprevidno ravnal s strelnim orožjem, ali prestopka tatvine ali soudeležbe pri tatvini;

g) za dve leti onemu, ki je bil večkrat kaznovan zavo-ljo preišljenega prestopka zakona o varstvu divjačine ali zavoljo prestopka tega zakona.

§ 9.

Lovsko karto je odvzeti, ne da bi se povrnila zanj plačana pristojbina, ako o tistem, ki jo ima, nastopi ali se dozvé jeden zgoraj navedenih izključevalnih vzrokov (§ 8.).

§ 10.

C. kr. žandarmerija, občinski varnostni organi in priseženo lovsko nadzorno osebo je imajo dolžnost neposredno čuvati nad določili tega zakona ter naznanjati prestopke zoper njega.

§ 11.

Z globo od 5 do 50 goldinarjev se kaznuje:

1. kdor ravna zoper predpise tega zakona;

2. kdor zlorabi lovsko karto s tem, da si preskrbi tujo lovsko karto in se tiste poslužuje, ali da svojo lovsko karto komu drugemu v porabo prepusti.

Kadar bi globa ne bila izterljiva, izpremeniti jo je v zaporno kazen in določiti za vsakih pet goldinarjev po jeden dan zavora.

§ 12.

Pristojbinski zneski za lovske karte, ki se odrajujejo deželni blagajnici, tekó v deželni kulturni zaklad.

Globe zapadejo ubožnemu skladu tiste županije, v kateri se je prestopok storil.

§ 13.

Preiskovanje in kaznovanje zaradi prestopka tega zakona pristoji ónemu političnemu oblastvu, v čigar okolišji se je zgodilo kaznivo dejanje.

§ 14.

O pritožbah zoper naredbe, izdane na podstavi tega zakona, razsoja c. kr. deželna vlada na Kranjskem, in po daljnem pritožbenem potu c. kr. ministerska sodna stopnja.

Zoper soglasne razsodbe in kazenske prisodbe ni nobene pritožbe več.

§ 15.

Kaznivost v tem zakonu navedenih prestopkov zastara v treh mesecih od storjenega prestopka, ako prestopnik od tedaj ni bil pozvan na odgovor.

§ 16.

Ta zakon o lovskih kartah stopi v veljavo trideset dni po tem, ko je bil razglašen v deželnem zakoniku.

§ 17.

Mojima ministroma notranjih zadev in poljedelstva se naroča tega zakona izvršitev.

V Beču dné 17. aprila 1884.

Priobčil Lojze Cafuta

Jubilanti

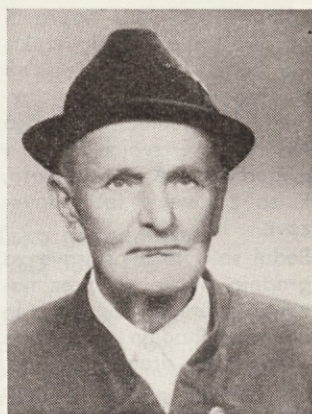
Anton Božič, član upravnega odbora naše LD in gojitvene komisije LZ Maribor, je praznoval 24. okt. 1972 svoj 50. življenjski jubilej. Že kot kratkohlavnika ga je njegov stari oče učil lovskega znanja in mu vcepljal ljubezen do narave. Jubilant se trudi za čim večji stalež zajcev in še posebno za zdravo, močno snjád.

Še mnogo let zdravja in zadovoljstva na lovu ter pri delu za napredek lovstva!

Člani LD Lenart
v Slov. goricah

Jože Knap — Pirmanov oče je 12. 4. 1972 praznoval svoj 85. rojstni dan in 65. obletnico udejstvovanja v lovskih vrstah.

Že kot fant je bil podzakupnik lovišča, dokler ni odšel za boljšim kruhom v Ameriko. Prostrana lovišča Pennsylvanije so mu tudi onstran »luže« nudila lovsko izživljanje, dokler se ni vrnil v

Jože Knap

Franc Valenčič

Ivan Podoreh

svoj rojstni kraj, na obronke Cerkniškega jezera. Takoj po osvoboditvi je bil med iniciatorji za ustanovitev LD. Dokler so mu dopuščala leta, je bil član upravnega ali nadzornega odbora naše LD. S svojimi zreliimi nasveti je pripomogel, da se je LD učvrstila na trdnih temeljih.

Za požrtvovalno in nesebično delo je bil odlikovan z znakom za lovske zasluge in izvoljen za častnega predsednika LD Grahovo.

Spoštovani tovariš Jože, za dvojni visoki jubilej Ti iskreno čestitamo, še posebej k Tvoji najlepši trofeji, ki si jo kljub visoki starosti odvzel dvanaajsterniku – kralju notranjskih gozdov. Še mnogo let mirno roko in dober pogled!

Člani LD Grahovo
pri Cerknici

Franc Valenčič, ustanovni in častni član naše LD, je 9. 9. 1972 praznoval 80. rojstni dan in 60-letnico, odkar se je začel ukvarjati z lovom. Še preden je odšel služiti v avstrijsko vojsko, je bil pomožni lovski čuvaj pri lovskem zakupniku Gorjupu na Bloški polici pri Ložu. Po vrnitvi iz vojske se je ponovno zaposlil pri istem zakupniku in služil tam do nekaj let pred izbruhom druge svetovne vojne.

Po osvoboditvi je bil med prvimi pobudniki za ustanovitev LD. Bil je dolga leta član njenega upravnega in nadzornega odbora. Za svoje požrtvovalno delo je bil odlikovan z znakom za lovske zasluge.

Tovariš France, iskrene čestitke, z željo, da bi še dolgo in uspešno nadaljeval »kladice« po jazbinah in lisičinah našega lepega lovišča!

Člani LD Grahovo
pri Cerknici

Matevž Kadunc

Ivan Podoreh je 5. 10. letos praznoval 80 let. Kdo, ki je partizanal na Primorskem, ne pozna mogočnega gorskega kmeta iz Podleskovca, ki se je z dušo in srcem vključil v NOB že v začetku l. 1942! Kdo ne pozna njegovih sinov partizanov Alfonza, Ivana in Justina, ter hčerk partizank Slavice, Pavline in Julke! Lovec je vseskozi od leta 1919.

Letos se je preselil s svoje obsežne kmetije v dolino pod Rodico, na Knežo, kjer je ostal popolnoma sam. Kmetijo je odstopil gozdnemu gospodarstvu.

Otroci so ga vabili k sebi, v mesta. Toda ni mogel od svoje lepotic Rodice, samo na njeno vznožje se je spustil, da bi jo mogel videti vselej, kadar bi se mu zahotelo.

Še mnogo let mirno roko in še veliko lovskega pričakovanja Ti želimo vsi člani –

Lovske družine Podbrdo

Matevž Kadunc, gozdar, soustanovitelj in 21 let neutrudden starešina, sedaj častni starešina, je 21. 9. 1972 praznoval svojo 75-letnico ter letos tudi 52 let dejstevovanja v lovskih vrstah.

Pester in zelo težak je prehojeni del njegove življenjske poti. Kot avstroogrski vojak je že zelo mlad okusil vojne tegobe, saj je bil težko ranjen. V drugi svetovni vojni je že v začetku aktivno sodeloval v NOB, leta 1943 pa je bil izdan in aretiran. V gestapovskih zaporih v Celju, Mariboru in taboriščih je s svojo izredno voljo in žilavostjo preстал vsa mučenja in ponižanja. Po osvoboditvi se je popolnoma izčrpan vrnil iz zloglasnega taborišča Dachau.

Gojitev in zaščita divjadi sta mu prva skrb in šele potem odstrel. Za prizadevno in plodno delo v lovstvu je bil odlikovan z znakom za zasluge in z redom II. stopnje. K jubilejema mu iskreno čestitamo, se mu zahvaljujemo za njegovo dolgoletno delo v LD in mu želimo še mnogo zdravih ter uspehov polnih let.

Člani LD Motnik

V spomin

Albin Korošec, komandir obmejne milice v Kranjski gori, kot kinološki sodnik za jamarje in gonice znan tudi preko meja Slovenije, pred leti odbornik in član disciplinskega razsodišča LD Videž-Kozina, odlikovan s srebrnim kinološkim znakom in znakom za lovske zasluge, član LD Kranjska gora itd.

Ko je letos prvo junijsko nedeljo v lovišču blizu svojega rodnega Janžvega vrha na Pohorju stopil k uplenjenemu srnjaku, je rekel svoji ženi: »V hipu je ugasnil, nič ni trpel. Najlepša smrt je v naravi.«

In kakor da se mu je izpolnila želja: v nedeljo, 13. avgusta letos, se je njegov sin vrnil z lova na divje golobe sam, brez očeta. Albin je za vedno ostal v lovišču LD Raka, zadet od kapi, ko mu ni bilo še 48 let...

Uresničila se mu je tudi želja, da bi bil pokopan med tamkajšnjimi vinskimi griči, polji in gozdovi...

Sedem govornikov mu je izrazilo priznanje, jeknile so puške častnega spremstva miličnikov in lovcev...

Dragi Albin, ostal si na mrtvi straži na Tvojih dragih obronkih Krškega polja, toda v naših mislih si z nami pri naših lovskih razgovorih, na kinoloških prireditvah, pri jamarjenju s srčnimi terierji. In na brakedah skupaj z nami poslušaj ubrano zvonjenje hitrih belih istrijancev. Smrekove vejice, ki smo jih spustili v Tvoj prerani grob, so hkrati izraz našega lovskega spoštovanja in zahvale za Tvoje delo.

Lovski in kinološki
tovariši

Lado Primc. Že drugič letos je posegla v naše vrste neizprosna smrt in nam 28. 8. iztrgala predsednika naše lovske družine, starega komaj 48 let. Bil je vztrajen in dosleden pri svojem delu, za

Albin Korošec

kar ga je utrdila trda borba v NOB.

Številni sodelavci, prijatelji in lovci, tudi iz drugih republik, smo ga pospremili na zadnji poti, zavedajoč se, da smo izgubili dobrega, sposobnega tovariša.

LD Litija

Davorin Lenarčič, tajnik naše LD, je julija letos, star komaj 47 let, tragično preminil v prometni nesreči, ko se je z ženo peljal na letni oddih. Vso svojo lovsko dobo je bil vzoren lovec, zlasti pa dober poznavalec srnjadi in njen gojitelj.

Dragi Davo, prehitro je bila pretrgana nit Tvojega življenja. V naših spominih boš ostal vedno kot dober, delaven in redkobeseden lovski tovariš.

Lovci LD Hoče – L. I.

Ivan Kodra-Johan, član in soustanovitelj naše LD, nas je 24. 8. 1972, star 57 let, nenadoma zapustil. Njegov dom je bil med vojno od vsega začetka zatočišče partizanov, po vojni pa zbirališče lovcev. Tudi sam je bil od l. 1943 v NOV, za kar je prejel več odlikovanj. Bil je skromen in nad vse priljubljen lovec od leta 1935; narava in divjad sta mu pomenila vse.

V velikem številu smo ga od njegovega doma v Črnem vrhu spremili na pokopališče v Tuhinji ter ga pokopali z

lovskimi častmi. Dragi Johan, naj Ti bo lahka domača zemlja pod Menino planino, ki si jo tako ljubil!

Člani LD Motnik

za vedno poslovali od svojega dragega tovariša. Naj mu bo trajen spomin!

Lovci LD Pivka

Gregor Rajzer, član LD »Pe-ca« Mežica, nas je 21. 7. 1972 v 72. letu starosti za vedno zapustil.

Rojen ob vznožju Pece, med obširnimi gozdovi, je že mlad spoznal lepote lova. Kljub težkemu rudarskemu poklicu je zmeraj ves prosti čas posvečal lovu in naravi. Nad 50 let je bil navdušen in prizadeven član zelene bratovščine. Prav posebno ga bodo pogrešali mlajši lovci, saj je bil zmeraj poln humorja in jim je vedno znal kaj povedati iz svojega bogatega lovskega življenja. Vzornega lovca in iskrenega tovariša bomo ohranili v trajnem spominu.

Mežiški lovci

Bernard Lenasi, član LD »Pe-ca« Mežica, je 28. 3. 1972 v 80. letu starosti za vedno zapustil lovske vrste. Bil je naš najstarejši član in še zmeraj agilen lovec, prav posebno pa se je rad udeleževal skupnih lovov. Bil je vzoren in zelo discipliniran, poln vedrine in humorja. Že leta 1921 se je vključil v lovsko organizacijo ter ostal njen član 51 let. Šest let je opravljal tudi dolžnosti lovskega čuvaja.

Spoštovanemu Bernardu se za ves trud in skrb, ki jo je posvetil lovstvu in ga bomo ohranili v najlepšem spominu.

Mežiški lovci

Andrej Vizintin nas je januarja 1972 mnogo prezgodaj zapustil v 62. letu starosti. Že od mladih nog je bil velik športnik in prijatelj narave, kateri je vedno znal prisluhniti. Neizprosna usoda pa mu v zadnjem obdobju ni dovolila, da bi jesen svojega življenja užival v naravi. Ob odprtem grobu smo se lovci s strelji iz svojih pušk

Lovska kinologija

Odlikovanja

Kinološka zveza Slovenije je po sklepu plenuma z dne 17. 6. 1972 podelila za posebne zasluge v kinologiji več odlikovanj.

Odlikovani so bili –

z redom I. stopnje: Lovska zveza Maribor, Lovska zveza Prekmurje;

z redom II. stopnje: Stane Bradač, Francè Cvenkel, Ivan Rojč;

z zlatim znakom: Borut Bradač, Dragan Brajkovič, Leopold Godič;

s srebrnim znakom: Franc Ambroš, Božo Artnak, Janez Bogataj, Ivan Čehel, Danica Cerič, Jože Čučnik, ing. Norbert Ferengija, ing. Karel Filipič, Franc Fišer, Ivan Knez, Zdenka Kostič, Albin Lenič, Janez Leskovar, Maks Mrak, Jože Pečnik, Ladislav Poslek, Jože Potočnik, Miran Rantaša, Anton Riedel, Jože Ržek, Ivan Sagadin, Franc Sevnik, Alojz Straus, Drago Vidmar, Tončka Vidmar, Marjan Vovk, Anton Zorčič, Pavla Zupanc, Slavko Zupanc, Kondito Žagar, Pepca Žibert, Ludvik Žuraj. Vsem odlikovancem iskrene čestitke!

Iz pisarne KZS

Z jamarjem v dveh dneh tri divje mačke

Proste dni okrog 29. novembra lani sva s sinom Markom in terierjem Reksom preživela v lovišču naše LD Raka. Pridružila sta se nama še domačina, starešina Lojze in Jože. Vsi navdušeni za jamarjenje smo se odločili, da pogledamo in preiščemo čim več lisičin in mačjih lu-

Kinološka zveza Slovenije je izvolila predsednika Tita kot lovca in kinologa ob njegovi osemdesetletnici za svojega častnega člana in ga odlikovala z redom I. stopnje. Diplom o in odlikovanje mu je 28. julija letos izročila na Brionih delegacija KZS: predsednik Franjo Bulc, podpredsednik inž. Marijan Cvenkel in predsednik nadzor. odbora Saša Kovač

kenj za Lokavcem in v Suhem lesu. Tri dni prej je zapadlo precej snega, zato smo se nadejali izdatnih sledov.

Prve lisičine so bile ob novozapadlem snegu neobiskane. Ob tako imenovanem Bunkerju pa je terier Reks napel jermen in precejal zrak skozi nos. Z glasnim »išči muco« ga je vzpodbudil sin Marko in mu odpel ovratnico. Nekaj časa je ovohaval okrog, nato pa se pognal v luknjo. Postavimo se okrog izhodov in s pripravljenimi puškami čakamo.

V jami je še nekaj časa tiho, nato ropot, lajanje, pihanje in bobnenje, kakor bi se vrage ženili. V tem že počasi nato še enkrat. Lojze je streljal na velikega mačka, ki se je hotel skozi stranski izhod odtihotapiti v prostost. Prvi strel je mačka pogodil

v križ, da se je vlekel, z drugim strelom v glavo pa ga je Lojze dokončno umiril. Pes skozi ozek izhod za mačkom ni mogel, zato je cvilil ter razgrajal, grizel korenine in kopal, da bi prišel ven. Nič ni pomagalo, moral je z »vzratno vožnjo« iz jame, toda potem si je nad mačkom, ki je tehtal 6 kg, ohladil zobe.

Pri naslednjih lisičinah smo po sledu videli, da jih lisica obiskuje. Ker je bilo časa dovolj, se domenimo, da lisico poženemo pred cevi. Pogon nam je samo delno uspel, saj je lisica odnesla le nekaj prask za spomin na srečanje z nami. Nadaljevali smo lovski pohod proti potoku Lokavcu – predel Gabrovec – kjer smo se nadejali še kakšne trofeje. Pregledali smo luknjo za luknjo, vendar brez uspeha.

Že precej utrujeni smo počasi krenili proti domu. Ob poti je bilo še nekaj jam, ki smo jih imeli namen obiskati. Prve so bile prazne, ob naslednjih pa se je Reks sumljivo obiral. Precej apatično in naveličano s puškami na ramah opazujemo psa. Reks ovoha vhod neke luknje, nato pa izgine vanjo. Takoj nato zaslišimo renčanje in lajanje, nato pa je začelo kar bobneti od silovitega spopada pod zemljo. Utrujenost je na mah minila. Z vso ihto tečemo in vlečemo puške z ramen ter zavzemamo položaje okrog lisičin. Boj v jami narašča, zemlja se stresa in iz stranskih lukenj se pričinja divgati sopara. Z očmi na »peceljih« čakamo. Po približno petnajstih minutah srditega spopada le pogleda na svetlo mačja butica, ki pa se hitro umakne nazaj. Puške nisem upal odstaviti od lica, napeto čakam še ene priložnosti. Moje potrpljenje je kronano z uspehom. Pokaže se mačja glava in tedaj sprožim. Maček vzdrti in omahne, potem pa sunkovito izgine nazaj v jamo. Zaslišim pasje renčanje in pokanje reber, vendar na vse prigovarjanje pes mačka noče izvelči iz jame. Na svetlo pride sam, ves blaten in popolnoma premočen, rije z glavo po snegu in se otreša. Sklenemo, da naslednji dan mačka odkopljemo in za nocoj lov končamo, saj se je že pričevalo mračiti. Ponoči se je vreme sprevrglo, začelo je pršeti in proti jutru pošteno deževati. Čakali smo vse dopoldne v upanju na izboljšanje, vendar zaman. Z orodjem, puškami in dežniki smo se odpravili v gozd, da izkopljemo mačka. Ljudje, ki so nas srečali, so zmajali z glavami in si mislili svoje. Po uri in pol krepke hoje v dežju, po lužah in snegu smo na pol premočeni le prispeli na mesto. Puško sem obesil na drevo, nad njo pa dežnik in se lotil kopanja. Dež je lil, kakor da nikoli ne misli prenehati. Nisem kopal niti 15 minut, ko se oglasi Reks, ki je šaril naokrog. Ker lajež ni prenehal, mi pravi Lojze, naj vzamem puško in grem pogledat. Ubogal sem in s

puško odhitel za pasjim glasom. Kmalu zagledam psa med robidovjem, kako sedi pred luknjo in laja. Ko vidi, da se mu bližam, ne čaka več, ampak takoj izgine v jamo. Ponovi se vsa silovitost borbe prejšnjega dne. Živci so napeti do skrajnosti, oči vidijo dvojno in puška je pripravljena za hipno posredovanje. Po približno dvajsetih minutah boja skoči iz luknje mačka, ki jo po desetih metrih bega uspešno položim na dlako. Medtem je Lojze že izkopal včerašnjega mačka. Bil je 5 kg težak samec, ki mu dodamo še 5,5 kg težko pravkar uplenjeno mačko. Veseli uspeha hitimo domov, da se posušimo ob topli kmečki peči in zalijemo dostojno uspeh s cvičkom. Že malo omočični od domačega vina, razčlenimo uspešni lov in smo si edini, da se za plen lahko zahvalimo muhastemu vremenu in Diani.

V Ljubljani sem mačke odril in želodce odprl, ker me je zanimala njihova vsebina. Vsi trije so bili popolnoma prazni, čreva in obisti pa zalite z mastjo.

Ta lovski dogodek sem takoj

po praznikih povedal znamenemu lovcu ing. Pleskoviču, s katerim sva skupaj v istem podjetju. Zavzeto me je poslušal in mi k uspehu tudi čestital. Čez nekaj dni sva se ponovno srečala. Medtem je bil na neki seji, kjer je moj lovski dogodek opisal svojim lovskim tovarišem. Zavrnili so ga, češ da to ni mogoče, da mačke niso v opuščenih lisičinah.

Ob zaključku želim vsem lovcem, ki se ukvarjajo z jamarjenjem, uspešno lovsko sezono, neverjetnim »Tomažem« pa lovski priročnik in tale moj članek v poduk, za katerega resničnost jamči LD Raka.

Tone Bizjak

Vzorna brakada LD Sovodenj

Na koncu Poljanske doline gospodari po obsežnih planinah in gozdovih LD Sovodenj. V tej družini vsako leto v času brakad priredijo tako imenovano vzorno brakado, na katero vedno vabijo tudi člane vseh sosednjih in bližnjih LD.

Ker vsako leto tudi sam sodelujem na brakadi, ugotavljam, da je iz leta v leto brakada bolj organizirana. Na zadnji brakadi, jeseni 1971, je bilo 25 lovcev z 18 goniči.

Ko je lovski rog dal znamenje za začetek brakade, so se drug za drugim oglašili naši priljubljeni goniči. Njihovo zvonjenje je bilo enkratno doživetje, saj je Planina nad Trebijo lovsko oživila.

Naj se ob tej priliki v imenu gostov prav lepo zahvalim lovcem iz Sovodnja in izrazim željo, da bi bile njihove vzorne brakade posnemanja vredne.

Franc Strel, kinol. sodnik

Prijavljene paritve

Vsi navedeni psi plemenjaki in plemenjakinje so uspešno opravili preizkušnjo.

Lovski terierji:

Jasso v. Grimbart, OHZB 2058 – Asta, JRLT 2862, leglo 1. 9. Rejec Ivan Caf, Ob Dravi, 62000 Maribor.

Po vzorni brakadi v lovišču LD Sovodenj

Foto Mezek

Car Ojstriški, JRLT 5637 – Nada Travnogorska, JRLT 5640, leglo 5. 10. Rejec LD Sodražica, Jelovec 2, 61317 Sodražica.
Don Pobreški, JRLT 3544 – Biba Noršinska, JRLT 5716, leglo 5. 11. Rejec Franc Horvat, 69221 Martjanci 59.

Resasti jazbečarji:

Oki, JRJri 378 – Barica, JRJri 1215, leglo 11. 7. Rejec Jože Drgan, Marno 23, 61431 Dol pri Hrastniku.

Kratkodlaki jazbečarji:

Riko, JRJki 1225 – Asa, JRJki 1237, leglo 3. 10. Rejec Jože Novak, Preloge 2, 62316 Loznica.

Kinološka zveza Slovenije

Občni zbor DLP

Upravni odbor Društva ljubiteljev ptičarjev v Ljubljani vas vljudno vabi na redni 51. občni zbor z običajnim dnevnim redom, ki bo v soboto, 25. novembra 1972, v Ljubljani, Gosposvetska 10, v kmečki sobi restavracije Slavija (»Slamič«), ob 9. uri dopoldne. Pričakujemo, da se boste člani DLP občnega zbora zanesljivo udeležili in s seboj pripeljali tudi prijatelje našega društva. S kinološkim pozdravom!

Tajnik:
Pavel Cvenkel

Predsednik:
Vladimir Pleničar

Prijavljene in zaščitene psarne

»Ježeva« za brak-jazbečarje, lastnik Emil Germadnik, Črna na Koroškem,
»Sadjarska« za dalmatince, lastnik Ivan Sotlar, Maribor, Sadjarska 7/b,
»Vukovska« za nemške ovčarje, lastnik Stanko Horvat, Pernica pri Mariboru.

Novi sodniški pripravniki

Za ocenjevanje zunanosti in dela nemških prepeličarjev:

Ivan Rojc, Zalec, Savinjska 14,
Anton Selinšek, Sp. Polskava 124, p. Pragersko,
Marian Grosek, Ponikva 70,
Franc Podojsteršek, lovski dom Rače, p. Orehova vas,
Rudi Praznik, Preblod 59.

Za ocenjevanje dela nemških prepeličarjev:

Božo Suhadolnik, Borovnica 8.
Za ocenjevanje zunanosti XIX. grupe, pritlikavi psi:
Stane Bradač, Ljubljana, Črtomirova 3.

Kinološka zveza Slovenije

Šaljive

Dobro znamenje

Peter je dobil precejšnje praske na »zadnjem pogonu«, tako da je moral v bolnišnico. Zdravnik je naročil sestri, naj mu vsak dan rane preobveže. Ko jo v ponedeljek vpraša, kako je z ranami, sestra odgovori: »Ko sem mu strgala stare obveze z ran, je krel kakor Madžar.« Zdravnik: »Dobro, potem gre lahko že jutri spet na lov.«

-Špula-

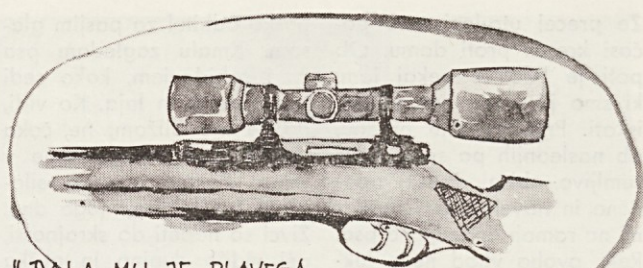
Med šolarji

Boris hodi v drugi razred osnovne šole in večkrat spremlja očeta na lov. Borisov oče je letos uplenil dva srnjaka in divjega prašiča, zato ga je Boris v šoli pred svojimi vrstniki kar se da hvalil.

Drago, sin občinskega odbornika, hodi z Borisom v isti razred. Borisove hvale ni prenesel in mu je ugovarjal: »E, saj tvoj ata ni tak lovec! Veliko je boljših in mnogo več ustrelijo kakor tvoj ata.«

Boris pa se ni pustil kar tako ugnati v kozji rog:

»Misliš, da je tvoj oče boljši, ker strelja kozle na občini...«

"DALA MU JE PLAVEGA,

IZ SRCA TA PRAVEGA ..."

Narisal Jurij Mikuletič

Veliko izbiro vam nudi

Usnjena galanterija

»Barlič«

Kvalitetne izdelke iz usnja in skaja lahko po zmernih cenah kupite v naši trgovini na:

MESTNEM TRGU 8

LJUBLJANA

Se priporočamo!

gozdno gospodarstvo bled

Tel.: dir. 77-257, h. c. 77-361-364; telegram: GG Bled;
poštni predal 42

nudi standardne sortimente smreke, jelke, macesna in bukve. Izdeluje sortimente po naročilu z ustreznimi dimenzijami in kakovostjo, zlasti z zahtevami po izredni gostoti, polnolesnosti, resonanci in ravnosti, kar je posebnost strukture lesa iz triglavske gozdov.

prava puška za pravega lovca

LOVSKA PUŠKA

FRANCHI

Generalni zastopnik za
Jugoslavijo

GENERALTURIST

Kupite jo lahko v prodajalnah:

Zagreb – poslovalnica
Generalturist, Zrinjevac 18

Ljubljana – »Lovec«,
Gospodarska 12

Maribor – »Lovec«,
Gregorčičeva 11

Varaždin – poslovalnica
Generalturist, Trg narodnih
heroja 7

Split – »Ribomaterial«,
Titova obala 16

Dubrovnik – Robna kuća »SRĐ«,
Gruška obala 44

Za vse informacije se
obračajte na

Zagreb

Moše Pijade 167,
telefon (041) – 34-681

Foto Emil Marinšek: Da fazani pozimi ne bodo lačni